

**MINISTERIET FOR
BØRN OG
UNDERVISNING**

Vejledning til uddannelsesinstitutioner

Vejledning om udbud, tilrettelæggelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i fælles kompetencebeskrivelser

Februar 2013

Forord

Undervisningsministeriet udsendte i marts 2010 Vejledning til uddannelsesinstitutioner. Vejledning om udbud, tilrettelæggelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i fælles kompetencebeskrivelser. Vejledningen var en gennemgang af reglerne på området, og indeholdt også diverse erfaringer vedrørende AMU-konceptet. Vejledningen indeholdt desuden indholdet af administrative skrivelser og præciseringer af konceptet, som Undervisningsministeriet havde udsendt i årene siden AMU-lovens vedtagelse i 2003.

Denne reviderede udgave af vejledningen er en opdatering, som også indeholder svar på en række af de spørgsmål, Ministeriet for Børn og Undervisning har fået til vejledningen. Desuden er indholdet af de administrative skrivelser, hyrdebrev mv. som er udsendt siden marts 2010, indarbejdet i vejledningen, som derfor gælder fremover.

Vejledningen er målrettet offentlige og private uddannelsesinstitutioner, der er godkendte til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser.

Vejledningen uddyber love og bekendtgørelser på området og giver en sammenhængende beskrivelse af, hvad institutionerne skal være særligt opmærksomme på i forbindelse med afholdelse af arbejdsmarkedsuddannelser. I institutionsvejledningen er desuden en oversigt over love og bekendtgørelser med relevans for området.

Der er udsendt en tilsvarende vejledning rettet mod efteruddannelsesudvalgene. Vejledningerne kan findes på Uddannelsesadministration.dk under opslaget ”vejledninger”. Tilsammen beskriver vejledningerne processen fra uddannelsesudvikling til gennemført og evalueret arbejdsmarkedsuddannelse og arbejdsdelingen mellem efteruddannelsesudvalg, uddannelsesinstitutioner og Ministeriet for Børn og Undervisning.

Indhold

1. Vejledningens formål og indhold.....	5
2. AMU's opbygning, programansvar og lovgrundlag.....	7
2.1 Formål med AMU.....	7
2.2 Arbejdsmarkedsrelevante og landsdækkende kompetencer.....	7
2.3 Samarbejdsparter og opbygning af AMU.....	8
2.3.1 Fælles kompetencebeskrivelser som beskrivelsessystem.....	8
2.3.2 Jobområder og tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer.....	9
2.3.3 Arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB.....	10
2.3.4 Handlingsorienteret målformulering.....	11
2.3.5 Kernemål og moder-FKB.....	11
2.3.6 Tilrettelæggelse af strukturer og forløb.....	12
2.4 Uddannelsesinstitutionernes programansvar.....	13
2.5 Oversigt over lovgrundlaget.....	14
2.5.1 Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.....	15
2.5.2 Lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.....	15
3. Forvaltning af udbudsgodkendelse og fagligt miljø.....	17
3.1 Udbudsrettigheder og -pligter.....	17
3.1.1 Godkendelse til udbud af FKB.....	17
3.1.2 Udbudsgodkendelsens systematik og indhold.....	19
3.1.3 Minimumsaktivitet på kernemål.....	19
3.1.4 Geografisk dækningsområde og udbudspligt.....	20
3.1.5 Særlige vilkår for professionshøjskolernes udbud.....	21
3.1.6 Opretholdelse og ophør af udbud.....	21
3.1.7 Fusioner og spaltninger af selvejende institutioner og betydningen for AMU-godkendelser.....	22
3.2 Virksomhedsforlagt undervisning.....	22
3.3 Udlagt undervisning og udlicitering.....	23
3.3.1 Udlagt undervisning.....	23
3.3.2 Udlicitering.....	24
3.3.3 Oversigt over udlagt undervisning og udlicitering.....	26
3.4 VEU-centre.....	31
3.4.1 VEU-centrenes opgaver.....	31
3.5 Uddannelsesinstitutionens ansvar for udvikling af et voksenpædagogisk, fagligt miljø.....	32
3.5.1 Lærernes kvalifikationer.....	32
3.5.2 Lærernes ansættelsesforhold.....	33
3.5.3 Undervisningsmateriale og udstyr.....	34
3.5.4 Specialpædagogisk støtte.....	34
4. Institutionernes vilkår for tilrettelæggelse og afholdelse af uddannelserne.....	36
4.1 Institutionernes markedsføring af arbejdsmarkedsuddannelser.....	37
4.2 Adgangsbetingelser, tilmelding og optagelse.....	40
4.2.1 Adgangsbetingelser.....	40
4.2.2 Tilmelding.....	41
4.2.3 Optagelse.....	41
4.3 Tilrettelæggelse.....	43
4.3.1 Afholdelsesformer.....	43
4.3.2 Undervisningssprog.....	44
4.3.3 Normeret max. varighed.....	45
4.3.4 Undervisningstid.....	45
4.3.5 Opsplittet undervisning.....	46

4.3.6 Fjernundervisning/tilstedeværelsesundervisning	46
4.3.7 Åbent værksted.....	47
4.4 Vurdering af basale færdigheder	47
4.5 Individuel kompetencevurdering (IKV)	49
4.6 Tilbud til flygtninge og indvandrere (F/I).....	50
4.7 Bedømmelse og bevis.....	52
4.7.1 Oversættelse af uddannelsesbevis til engelsk	53
4.8 Deltagerbetaling	53
4.8.1 Tillægspris for særlig tilrettelæggelse	54
4.8.2 Tillægspris for hold med færre kursister end det annoncerede minimumsantal.....	56
4.8.3 Afmeldegebyr.....	57
4.9 Indtægtsdækket virksomhed.....	57
4.10 Kvalitetssikring af undervisningen	58
4.10.1 Afsæt i en fælles definition af god kvalitet	58
4.10.2 Guidelines og gode råd til overholdelse af regelsættet	59
4.10.3 Systematisk arbejde med kvalitet	59
4.10.4 Kvalitetsudvikling og -opfølgning ved brug af VisKvalitet	59
4.11 Aktivitets- og tilskudsindberetning til Ministeriet for Børn og Undervisning.....	59
5. Vilkår for kursister og virksomheder.....	61
5.1 VEU-godtgørelse	61
5.1.1 Uddannelsesstedets ansvar vedrørende fejludbetalt VEU-godtgørelse	61
5.2. Tilskud til befordring.....	62
5.2.1. Uddannelsesstedets ansvar vedrørende fejludbetalte befordringstilskud.....	62
5.3. Tilskud til kost og logi.....	63
5.3.1. Uddannelsesstedets ansvar vedrørende fejludbetalte tilskud til kost og logi.....	63

1. Vejledningens formål og indhold

Denne vejledning om udbud, tilrettelæggelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelse retter sig til ledere, lærere og administrative medarbejdere på de offentlige og private uddannelsesinstitutioner, der er godkendt til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser. Vejledningen har til formål at bidrage til, at der på institutionerne er et fælles grundlag for de strategiske beslutninger om AMU-indsatsen og for selve undervisningens gennemførelse.

Arbejdsmarkedsuddannelser udvikles og beskrives af efteruddannelsesudvalg og godkendes af Ministeriet for Børn og Undervisning, når der konstateres et udækket behov for kvalificeringsmuligheder inden for ufaglærte eller faglærtes jobområder.

Hver arbejdsmarkedsuddannelse udvikles inden for en faglig ramme i en fælles kompetencebeskrivelse, som ligeledes afgør, hvilke institutioner der bliver godkendt til udbud af uddannelsen. Hver arbejdsmarkedsuddannelse har desuden en økonomisk ramme med et taxametertilskud og en deltagerbetaling.

For at sikre at arbejdsmarkedsuddannelserne bliver udbudt til medarbejdere og virksomheder, der har behov for de pågældende kompetencer, følger der med godkendelsen til udbud en forpligtelse til at markedsføre og afholde arbejdsmarkedsuddannelse inden for det geografiske område, godkendelsen til udbud dækker.

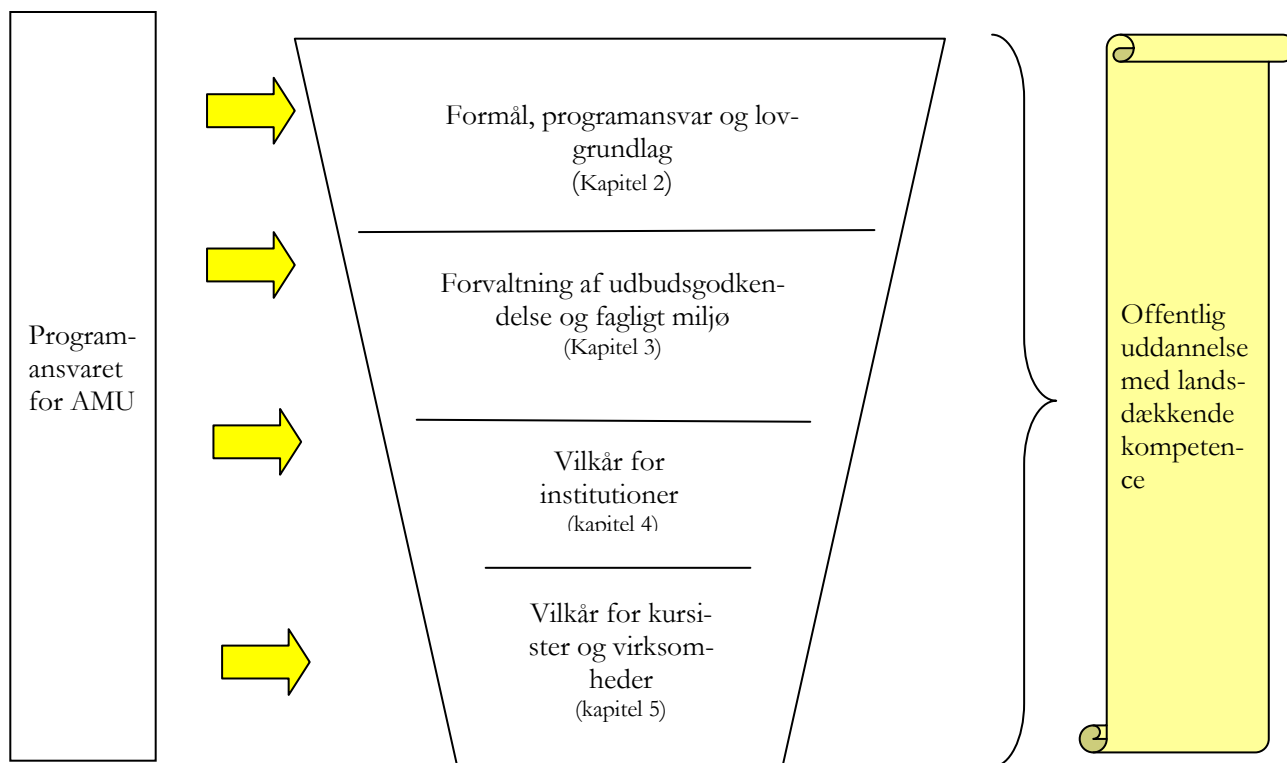
Inden for disse rammer og inden for lovens formål er det den enkelte uddannelsesinstitutionens forpligtelse at omsætte den enkelte arbejdsmarkedsuddannelse til undervisning, som er aktuel og relevant i forhold til medarbejdernes og virksomhedernes behov. Institutionerne skal således træffe beslutning om lærernes kompetencer i forhold til den enkelte arbejdsmarkedsuddannelse, om undervisningsmateriale, undervisningens udstyr og om hvilken afholdelsesform, der er mest attraktiv i forhold til medarbejdernes og virksomhedernes behov.

Uddannelsesinstitutionerne har hermed et programansvar i forhold til markedsføringen af uddannelserne og gennemførelsen af den konkrete undervisning. Dette programansvar forudsætter en strategisk satsning af de enkelte uddannelsesinstitutioner.

I ministeriets praksis er der lagt vægt på, at lovgivningen sikrer lige vilkår for institutionerne og brugerne, og at den strategiske satsning på AMU også fører til den ønskede AMU-aktivitet. Dette har fundet udtryk i ministeriets udbudsgodkendelser, i forskellige konkrete afgørelser og i en række udmeldinger omkring udbud, markedsføring og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser. Overtrædelse af de gældende regler vil føre til en sanktion, og en konsekvens kan være, at den pågældende institution miste sin godkendelse til udbud af den fælles kompetencebeskrivelse, som er grundlag for den uddannelsesaktivitet, hvor regelsættet ikke er overholdt.

Institutionernes samlede programansvar består af en række delelementer, som er sammenfattet i følgende figur, som også illustrerer vejledningens opbygning:

Figur 1: Programansvaret for AMU og vejledningens opbygning.

I vejledningens kapitel 2 præciseres det overordnede programansvar, formålet med AMU og indholdet i de fælles kompetencebeskrivelser. Desuden gives en oversigt over lovgrundlaget for AMU.

I kapitel 3 er udgangspunktet de forpligtelser og muligheder, der knytter sig til en udbudsgodkendelse til en fælles kompetencebeskrivelse. Det drejer sig om forvaltningen af udbudsgodkendelsen, samarbejdet med de øvrige aktører samt forventninger til det faglige og pædagogiske miljø.

I kapitel 4 sættes fokus på institutionernes vilkår for tilrettelæggelsen af arbejdsmarkedsuddannelser mm. og på institutionernes administrative forpligtelser, når de fælles kompetencebeskrivelser skal omsættes til konkret undervisning. De enkelte opgaver indplaceres i forhold til de særlige muligheder, der findes på området.

I kapitel 5 beskrives kursisters og virksomheders muligheder for subsidier under arbejdsmarkedsuddannelser. Det drejer sig om VEU-godtgørelse samt tilskud til hhv. kost, logi og befordring.

2. AMU's opbygning, programansvar og lovgrundlag

2.1 Formål med AMU

[Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#) § 1 (uddrag)

”Uddannelsesindsatsen har til formål i kombination med beskæftigelse og uddannelse efter anden lovgivning at dække samfundets behov for grundlæggende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer. Den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse skal

- 1) bidrage til at vedligeholde, udbygge og forbedre deltageres kvalifikationer i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov og bidrage til deltageres videre kompetenceudvikling.
- 2) medvirke til at afhjælpe omstillings- og tilpasningsproblemer på arbejdsmarkedet i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov på kortere og længere sigt.
- 3) give voksne muligheder for at forbedre såvel erhvervskompetencen som den personlige kompetence gennem mulighederne for at opnå grundlæggende formel kompetence inden for erhvervsrettet grunduddannelse.”

Formålet med AMU er at bidrage til at fastholde og videreudvikle arbejdsstyrkens kompetencer og sikre, at ufaglærte og faglærte er bedst muligt rustet til udfordringerne på nutidens og fremtidens arbejdsmarked. Dette betyder, at AMU's funktion er at give ufaglærte og faglærte mulighed for at udvikle deres faglige kompetencer i forhold til kravene på arbejdsmarkedet. Ufaglærte og faglærte kaldes også AMU-målgruppen.

Konkurrencedygtige private og offentlige virksomheder forudsætter et højt kompetenceniveau blandt medarbejderne. Der er derfor fokus på at styrke voksen- og efteruddannelsesindsatsen for alle på arbejdsmarkedet, og der er særligt fokus på de kortest uddannede. Flere undersøgelser af virksomhedernes brug af voksen- og efteruddannelse (VEU) viser samstemmende, at gruppen af ufaglærte underprioriteres, når virksomhederne lægger planer for uddannelse af deres medarbejdere. Samtidig er ufaglærte og faglærte, som ikke har udviklet deres kompetencer i løbet af deres arbejdsliv, blandt de mest udsatte, når der sker omlægninger i virksomhedernes produktion, eller når virksomheder lukker.

Med AMU stiller samfundet gode muligheder for kompetenceudvikling af medarbejderne til rådighed for dermed at bidrage til fortsat udvikling og vækst - ikke kun i den enkelte virksomhed, men i det danske samfund som helhed. AMU indtager dermed en central placering i forhold til behovet for livslang læring.

2.2 Arbejdsmarkedsrelevante og landsdækkende kompetencer

[Bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser](#) § 7 stk. 4:

”Arbejdsmarkedsuddannelse giver landsdækkende arbejdsmarkedsrelevant kompetence og kan give merit til de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser”

Det er afgørende, at en arbejdsmarkedsuddannelse fører til samme kompetence uanset på hvilken uddannelsesinstitution, den er erhvervet, da et af formålene med arbejdsmarkedsuddannelserne er at give

faglærte og ufaglærte kompetencer, som kan anvendes bredt på arbejdsmarkedet, og ikke alene i den virksomhed, som deltageren aktuelt arbejder i.

Arbejdsmarkedsuddannelser har derfor et alment relevant uddannelsesindhold, der kan anvendes bredt i branchen. Undervisningen må ikke tilrettelægges således, at den får karakter af konsulenthjælp rettet mod den enkelte virksomheds konkrete forhold. Dette er forudsætningen for, at uddannelse inden for arbejdsmarkedsuddannelseslovens rammer ikke EU-retligt betragtes som støtte til den virksomhed, hvis medarbejdere uddannes, og at tilskud og andre vilkår ikke er underlagt de begrænsninger, som gælder for statsstøtte til virksomheder jf. formålsbestemmelsen i lov om arbejdsmarkedsuddannelser mv.

Kurser, der har specifikke forhold i den enkelte virksomhed som mål, kan ikke afholdes som arbejdsmarkedsuddannelse, og de skal i stedet betales som indtægtsdækket virksomhed, hvis de foregår på en institution, der er godkendt til at afholde arbejdsmarkedsuddannelse.

I undervisningen kan der inddrages cases fra en eller flere konkrete virksomheder. Det er dog en grundlæggende forudsætning 1) at det centralt godkendte handlingsorienterede uddannelsesmål nås, 2) at undervisningen bevarer et alment relevant indhold, 3) at undervisningen ikke får karakter af konsulenthjælp eller lignende rettet mod den enkelte virksomheds konkrete problemer.

Arbejdsmarkedsuddannelser, der gennemføres virksomhedsforlagt, skal - som arbejdsmarkedsuddannelser altid skal - gennemføres med henblik på de godkendte uddannelsesmål, i overensstemmelse med AMU-lovens formål og i overensstemmelse med AMU's administrative regler.

Den landsdækkende arbejdsmarkedsrelevante kompetence dokumenteres gennem bedømmelse af deltagerne og udstedelse af uddannelsesbevis til deltagere, der har nået det fastsatte mål med arbejdsmarkedsuddannelsen.

2.3 Samarbejdsparter og opbygning af AMU

AMU realiseres i et samarbejde mellem Ministeriet for Børn og Undervisning, arbejdsmarkedets parter repræsenteret i efteruddannelsesudvalgene (EUU) og i Rådet for Voksen- og Efteruddannelse (VEU-rådet) og de uddannelsesinstitutioner, som udbyder AMU. De forskellige roller og opgaver i forhold til AMU er fastsat i lovgivningen, men udvikles og udfoldes i det daglige samarbejde.

2.3.1 Fælles kompetencebeskrivelser som beskrivelsessystem

Lovgivningen regulerer samarbejdet omkring et beskrivelsessystem bygget op omkring fælles kompetencebeskrivelser (FKB).

Beskrivelsessystemet har følgende hovedfunktioner:

- At afgrænse og beskrive de områder på AMU-målgruppens arbejdsmarked, hvortil EUU kan udvikle erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse (AMU)
- At afgrænse og beskrive indholdet i en arbejdsmarkedsuddannelse samt give grundlag for tilkobling af fag fra erhvervsuddannelser (EUD)
- At danne grundlag for Ministeriet for Børn og Undervisnings godkendelse af uddannelsesinstitutioner til udbud
- At danne grundlag for institutionernes udbud af arbejdsmarkedsuddannelser/enkeltfag i FKB

- At danne grundlag for institutionernes tilrettelæggelse af AMU-undervisningen og bedømmelse af kursisternes målopfyldelse
- At danne grundlag for institutionernes vurdering og anerkendelse af en persons individuelle kompetencer (IKV i AMU)

Efteruddannelsesudvalgene udvikler løbende nye fælles kompetencebeskrivelser, som godkendes af Ministeriet for Børn og Undervisning efter udtalelse fra VEU-rådet.

De fælles kompetencebeskrivelser er tænkt som en ramme om et fleksibelt og dynamisk tilbud af uddannelser, som hurtigt kan opfange udviklingen på arbejdsmarkedet, og som sikrer det bedst mulige samspil mellem læringsmiljøet i uddannelsesinstitutionen og læringsmiljøet på arbejdspladserne.

De fælles kompetencebeskrivelser består af to hovedelementer: 1) jobområdet med tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer (TAK) og 2) arbejdsmarkedsuddannelser og udvalgte enkeltfag fra erhvervsuddannelserne.

Betegnelsen ”fælles” kompetencebeskrivelser er et udtryk for, at den beskrevne kompetenceudvikling kan opfyldes enten gennem deltagelse i en arbejdsmarkedsuddannelse eller gennem deltagelse i et enkeltfag fra en erhvervsuddannelse, der er tilkoblet en FKB. (Disse benævnes i det følgende ”enkeltofag i FKB”.)

AMU omfatter aktuelt ca. 150 fælles kompetencebeskrivelser, som tilsammen har tilkoblet ca. 3.500 arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag.

Alle aktuelle oplysninger om fælles kompetencebeskrivelser og arbejdsmarkedsuddannelser fremgår af Uddannelsesadministration.dk. Institutionerne kan abonnere på den ugentlige rapport fra www.uddannelsesadministration.dk for herigennem løbende at modtage oplysninger om nye fælles kompetencebeskrivelser og/eller nye arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i fælles kompetencebeskrivelser, samt om nedlæggelse af fælles kompetencebeskrivelser og/eller arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB.

2.3.2 Jobområder og tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Et jobområde er en beskrivelse af et område på AMU-målgruppens arbejdsmarked. Jobområdet kan omfatte en eller flere brancher. Til jobområdet beskrives et antal tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer (TAK'er). Efteruddannelsesudvalgene beskriver jobområder og tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer inden for deres respektive uddannelsesområder.

Jobområder skal afspejle udviklingen af arbejdsmarkedets teknologi og organisering, og derfor må efteruddannelsesudvalgene løbende beskrive nye jobområder og nedlægge andre. Beskrivelsen skal favne bredden i jobområdet og være dækkende både for spydspidsvirksomheder og for mere traditionelle virksomheder.

Hvert jobområde beskrives med følgende punkter:

- Definition af jobområdet
- Typiske arbejdspladser inden for jobområdet
- Medarbejdernes typiske uddannelses- og erhvervsbaggrund
- Arbejdsorganisering på arbejdspladserne inden for jobområdet.

Jobområdet tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer er beskrivelsen af kompetencer, som på et samlet niveau er nødvendige for udførelsen af en større del af arbejdet i jobområdet. Kompetencerne kan tage udgangspunkt i jobområdets produktion og ydelser eller i den måde, arbejdet i jobområdet er organiseret. Der kan være tale om kompetencer, der anvendes inden for enkelte funktioner i jobområdet, eller kompetencer, der er mere eller mindre fælles for hele jobområdet.

Et jobområde og dets tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer udgør en ramme, inden for hvilken der kan udvikles og tilkøbes arbejdsmarkedsuddannelser og/eller enkeltfag, og inden for hvilken institutionerne kan tilrettelægge og gennemføre arbejdsmarkedsuddannelse. Et jobområde med de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer er derimod ikke en beskrivelse af en uddannelse eller et uddannelsesforløb.

Uddannelsesinstitutioner kan på baggrund af beskrivelsen af de enkelte jobområder planlægge investeringer på området, herunder læreruddannelse eller anskaffelse af udstyr og undervisningsmateriale.

2.3.3 Arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB

En arbejdsmarkedsuddannelse er en beskrivelse af et eller flere jobs/arbejdsfunktioner, der kan genfindes i et jobområdes arbejdsmarkedsrelevante kompetencer (TAK'er). Undervisningens konkrete indhold kan variere, men arbejdsmarkedsuddannelsen udbydes, gennemføres og bedømmes i forhold til uddannelsens centralt godkendte handlingsorienterede målformulering, der lægger rammerne for blandt andet valg af undervisningens indhold.

Arbejdsmarkedsuddannelser udvikles og beskrives af efteruddannelsesudvalg inden for deres respektive fælles kompetencebeskrivelses jobområder.

Arbejdsmarkedsuddannelser, der retter sig mod generelle og tværgående kompetencer, som ikke knytter sig til et enkelt jobområde, udvikles af et efteruddannelsesudvalg eller Ministeriet for Børn og Undervisning. Disse uddannelser administreres i "Fælleskataloget", men kan kobles til relevante fælles kompetencebeskrivelser.

Hvis en godkendt uddannelsesinstitution, f.eks. gennem kontakt til medarbejdere eller virksomheder, bliver opmærksom på, at AMU-målgruppen har et behov for erhvervsrettet kompetenceudvikling, som ikke er dækket af en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag i FKB, kan institutionen henvende sig til det relevante efteruddannelsesudvalg, som derefter vil tage stilling til, om der er baggrund for at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse på området.

Et enkeltfag er "en fagligt afgrænset del af en uddannelse, hvortil der er knyttet en prøve, eksamen eller selvstændig bedømmelse i øvrigt" jf. § 2 stk. 4 i lov om åben uddannelse. Efteruddannelsesudvalgene kan tilkøbe udvalgte enkeltfag fra erhvervsuddannelserne til de fælles kompetencebeskrivelser. Dermed udnytter AMU-systemet den uddannelsesudvikling, der finder sted i EUD-systemet, ligesom arbejdsmarkedsuddannelser kan optages som fag i EUD på de faglige udvalgs initiativ.

Enkeltfag tilkøbes fælles kompetencebeskrivelser med den målbeskrivelse, de har i erhvervsuddannelsen. Varighed og bedømmelse følger bestemmelserne i den erhvervsuddannelse, som faget er en del af.

2.3.4 Handlingsorienteret målformulering

En arbejdsmarkedsuddannelse beskrives med en handlingsorienteret målformulering, der afgrænser den job-/arbejdsfunktion, som uddannelsen skal kompetenceudvikle til. Den handlingsorienterede målformulering kan endvidere indeholde forhold og perspektiver, som er en forudsætning for udøvelsen af job-/arbejdsfunktionen, hvis efteruddannelsesudvalget vurderer, at der er et behov for at skærpe opmærksomheden herpå. Som udgangspunkt overlades det dog til den uddannelsesinstitution, der gennemfører undervisningen, at vurdere, hvilke forhold og perspektiver der skal vægtes i forhold til undervisningen på det enkelte hold.

Det er institutionernes ansvar at vælge den mest relevante afholdelse og tilrettelæggelse i forhold til et givent udbud. Derfor indeholder handlingsorienterede målformuleringer ikke anvisninger på undervisningens afholdelse og tilrettelæggelse. Undervisningen skal dog altid afspejle den handlingsorienterede målformulering og sigte mod, at målgruppen får gode muligheder for at gennemføre uddannelsen.

Undervisningen i en arbejdsmarkedsuddannelse kan omfatte teoretisk viden og/eller metodiske kvalifikationer, som er en forudsætning for udførelsen af funktionen, men som ikke nævnes i den handlingsorienterede målformulering, da disse forudsætninger opfattes som en naturlig del af jobfunktionen. Det er en del af uddannelsesinstitutionens opgave at tilrettelægge undervisningen, således at den nødvendige teoretiske viden, og de nødvendige faglige metodiske kvalifikationer kan opnås gennem undervisningen.

Den handlingsorienterede målformulering beskriver normalt ikke, hvilket niveau en job-/arbejdsfunktion skal udføres på. Uddannelsesinstitutionen vurderer i forbindelse med den konkrete undervisning, på hvilket niveau de enkelte kursister kan opnå kompetencer i forhold til en job-/arbejdsfunktion.

Hvis institutionen er usikker på hvilke forhold og perspektiver, der skal inddrages i undervisningen, hvilket niveau der sigtes til med en handlingsorienteret målformulering eller om funktionen skal udføres af faglærte eller ufaglærte medarbejdere, kan institutionen i beskrivelsen af jobområdet og de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer få afklaret i hvilken sammenhæng, den handlingsorienterede målformulering er tænkt ind samt hvem, der er målgruppen for undervisningen.

I den handlingsorienterede målformulering beskrives ikke generelle arbejdsmarkedskompetencer, det vil sige kompetencer, som er en grundforudsætning for at fungere på arbejdsmarkedet f.eks at kunne møde til tiden, efterkomme en ordre, modtage og give en besked og have de basale skoleforudsætninger. Det forudsættes, at medarbejderne i AMU-målgruppen er i besiddelse af disse kompetencer.

Arbejdsmarkedsuddannelser kan heller ikke rette sig mod medarbejdernes personlighed eller deres psykiske og sociale forhold, hvorfor disse forhold ikke beskrives i den handlingsorienterede målformulering og ikke kan indgå i undervisningen. Ligeledes skal målformuleringer have et erhvervsrettet sigte, og tilrettelæggelsen skal afspejle dette.

2.3.5 Kernemål og moder-FKB

Til hver fælles kompetencebeskrivelse udvikles og godkendes en faglig kerne af arbejdsmarkedsuddannelser. Med faglig kerne menes arbejdsmarkedsuddannelser, der giver kompetencer i forhold til produkter og /eller ydelser, der er centrale for jobområdet. Disse arbejdsmarkedsuddannelser kaldes kernemål, og den pågældende fælles kompetencebeskrivelse kaldes moder-FKB.

Ved godkendelse af en ny fælles kompetencebeskrivelse skal denne være moder-FKB for så mange kernemål, at der tegner sig et billede af det faglige miljø, en uddannelsesinstitution skal besidde for at

kunne udbyde uddannelserne inden for fælles kompetencebeskrivelsen. Hvis en ny fælles kompetencebeskrivelse erstatter en tidligere fælles kompetencebeskrivelse, kan den nye fælles kompetencebeskrivelse overtage den tidligere fælles kompetencebeskrivelses kernemål.

En FKB kan ikke eksistere uden kernemål, da der så ikke vil være tale om et jobområde, som kan afgrænses fra andre jobområder.

Om kernemål gælder følgende:

- De er udviklet med baggrund i én FKB (moder-FKB)
- De giver kompetencer, der er centrale for de produkter/ydelser, som produceres i jobområdet
- De udgør den faglighed i jobområdet, som adskiller det fra andre jobområder
- De kan tilkobles andre FKB'er, men er ikke kernemål i disse.

Der findes uddannelser, som ikke er kernemål. Det er:

- Arbejdsmarkedsuddannelser fra fælleskataloget, som pr. definition udvikles på tværs af jobområder og ikke med baggrund i ét jobområde. I Uddannelsesadministration.dk optræder fælleskataloget af tekniske årsager som en FKB, der er moder-FKB for fælleskatalogets arbejdsmarkedsuddannelser. Denne FKB er alene teknisk begrundet.
- Enkeltfag. I Uddannelsesadministration.dk har hvert enkeltfag af tekniske årsager en moder-FKB, som anvendes i forbindelse med takstfastsættelsen. Dette er alene teknisk begrundet og har ingen retsvirkning.

Der kan i Uddannelsesadministration.dk dannes oversigter, som viser kernemålene i den enkelte FKB (under menupunktet "Oversigter", "FKB med detaljer")

Kernemål bruges af Ministeriet for Børn og Undervisning i forbindelse med udbudsgodkendelsen, idet det er den faglige kerne af uddannelser i FKB'en, som uddannelsesinstitutionens faglige og pædagogiske kompetencer vurderes i forhold til. Endvidere udgør aktiviteten på kernemål en del af grundlaget for uddannelsesinstitutionens opretholdelse af en udbudsgodkendelse.

Kernemål bruges af uddannelsesinstitutionerne som grundlag for udbud og markedsføring og som grundlag for udvikling af institutionens faglighed inden for området.

2.3.6 Tilrettelæggelse af strukturer og forløb

Hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse fører til en afsluttet kompetence i forhold til det beskrevne job/arbejdsfunktion. For at give muligheder for kompetenceudvikling til en bredere jobfunktion kan efteruddannelsesudvalg sammensætte flere arbejdsmarkedsuddannelser til en struktur. Strukturer kan for nogle medarbejdergrupper være et tilbud om grundlæggende kvalificering, som kan medvirke til at forbedre deres tilknytning til arbejdsmarkedet.

Et efteruddannelsesudvalg kan ligeledes beskrive en struktur inden for et jobområde i de tilfælde, hvor den enkelte arbejdsmarkedsuddannelse ikke i sig selv opfylder behovet for fagrettet efteruddannelse i forhold til en given arbejdsfunktion, men hvor behovet kan dækkes ved, at en række arbejdsmarkedsuddannelser indgår i en struktur. Der kan ligeledes beskrives strukturer, som kan føre frem til en certificering, en kontraktuddannelse eller en erhvervsuddannelse/GVU.

Institutionerne kan med de arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB, de er godkendte til at udbyde, frit sammensætte forløb af flere uddannelser, der ligeledes fører til en bredere jobfunktion, som efterspørges af det lokale arbejdsmarked. Ministeriet for Børn og Undervisning ser gerne, at institutionerne i forbindelse med markedsføringen af uddannelsesforløb tydeliggør mulighederne for at opnå samlede kompetencer på arbejdsmarkedet.

Når uddannelsesinstitutioner sammensætter uddannelser til forløb, eller når uddannelsesinstitutioner gennemfører arbejdsmarkedsuddannelser i en struktur udviklet af efteruddannelsesudvalg, skal hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse som sædvanlig markedsføres med titel og kode. Skolen kan dog, hvis det skønnes, at der er behov for det, give kursusforløbet en fælles titel. Den fælles titel skal være loyal over for hensigten med AMU-systemet. Overskriften må ikke knytte forløbet til et konkret produkt for eksempel et it-program.

Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at personer, der ikke har brug for alle uddannelser i forløbet, har mulighed for at deltage i dele af forløbet, eller kan få deres uddannelsesønske imødekommet inden for en rimelig tid, enten på institutionen eller på en anden nært liggende uddannelsesinstitution.

Både de strukturer, som er udviklet af efteruddannelsesudvalg, og de forløb, som institutionerne selv vælger, kan med fordel anvendes som grundlag for at gennemføre IKV i forhold til flere uddannelser ad gangen.

Kursisterne skal altid bedømmes i forhold til hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse, og der skal gives uddannelsesbevis for hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse. Dette gælder også, når strukturer og forløb anvendes som udgangspunkt for gennemførelse af IKV. Skolen kan, hvis det ønskes, også udlevere et samlet bevis. Der er ingen centralt stillede krav til et sådant.

2.4 Uddannelsesinstitutionernes programansvar

Det overordnede programansvar følger af Ministeriet for Børn og Undervisnings godkendelse til udbud af AMU og vedrører således såvel offentlige som private uddannelsesinstitutioner¹.

En uddannelsesinstitution er forpligtet til at forvalte sin udbudsret og -pligt i tæt samspil med de øvrige aktører, det vil sige øvrige godkendte AMU-institutioner, VEU-centre, efteruddannelsesudvalg, lokale uddannelsesudvalg og Ministeriet for Børn og Undervisning.

Summen af forpligtelser og overordnede ansvar omtales i det følgende som institutionens programansvar. Det samlede programansvar sikrer, at AMU fremstår som et velkendt kvalitetsmærke/brand, hvor der er sikkerhed for, at kursisterne erhverver en landsdækkende kompetence. Hermed adskiller AMU sig fra uregulerede efteruddannelses tilbud i privat regi.

AMU-systemet indeholder med de fælles kompetencebeskrivelser og tilkoblede arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag mange muligheder for tilpasning i forhold til virksomhedernes aktuelle kompetenceudviklingsbehov. For at sikre bevarelsen af disse frihedsgrader er det afgørende, at AMU-systemet fremstår klart og entydigt for omverdenen, og at man kan regne med opnåelsen af en landsdækkende kompetence. Det er derfor afgørende, at institutionerne er loyale i forhold til programansvaret, og at arbejdsmarkedsuddannelserne forvaltes og udfoldes i overensstemmelse med reglerne. I den forbindel-

¹ I det følgende dækker begrebet ”godkendt uddannelsesinstitution” såvel offentlige udbydere som private udbydere, der har fået Ministeriet for Børn og Undervisnings godkendelse til at udbyde AMU.

se kan institutioner således ikke binde sig til en virksomheds konkrete gennemførelsesønsker, hvis disse kommer i strid med reglerne og/eller indebærer mulighed for erstatningsansvar.

Inden for institutionens overordnede programansvar kan kravene sammenfattes således:

- Uddannelsesinstitutionen skal bidrage til at videreudvikle AMU-systemets indhold og kvalitet i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov. Opgaven forudsætter institutionens prioritering af AMU ledelsesmæssigt, organisatorisk og strategisk. Dette sker gennem udvikling af uddannelsesudbud og gennem samarbejde med Ministeriet for Børn og Undervisning og efteruddannelsesudvalgene om forsøgs- og udviklingsprojekter, særlige indsatsområder, ad hoc udviklingsgrupper m.v.
- Uddannelsesinstitutionen skal sikre et fagligt og pædagogisk lærermiljø omkring AMU og en grundstamme af fast ansatte/tilknyttede lærere, som opfylder kravene til faglige og pædagogiske kvalifikationer.
- Uddannelsesinstitutionen skal sikre et voksenpædagogisk miljø for kursisterne. Det vil sige et undervisningsmiljø, som tager udgangspunkt i, at kursisterne er voksne, og i undervisningen inddrager voksnes særlige læringsforudsætninger, herunder erfaringer fra arbejdslivet.
- Uddannelsesinstitutionen skal indgå i et VEU-center og skal samarbejde med øvrige institutioner om at dække uddannelsesbehovet inden for den/de fælles kompetencebeskrivelser, institutionen er godkendt til.
- Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at AMU-aktiviteten udbydes og tilrettelægges inden for de til enhver tid gældende regler og rammer.
- Uddannelsesinstitutioner godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse skal nedsætte lokale uddannelsesudvalg efter drøftelse med de relevante efteruddannelsesudvalg.

Ud over institutionens overordnede programansvar knytter der sig en række konkrete forpligtelser til samarbejde med øvrige institutioner og til administration af området, som gennemgås nærmere i kapitel 3 og 4.

2.5 Oversigt over lovgrundlaget

Arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU) reguleres af flere love i samspil. De centrale love på området:

- Lov om arbejdsmarkedsuddannelser regulerer AMU's formål, indhold, programmer, råd og udvalg og tilskud til kost og logi
- Lov om åben uddannelse regulerer betingelserne for at uddannelsesinstitutionerne kan få tilskud til gennemført AMU-aktivitet, herunder gennemførte enkeltfag tilkøbet FKB.
- Finansloven (§ 20 konto 72) fastsætter AMU's økonomiske rammebetingelser, herunder takster og deltagerbetaling.

Love og regler findes på databasen [Retsinformation](#). Her kan uddannelsesinstitutionerne holde sig orienteret om eventuelle ændringer i love og/eller bekendtgørelser. Det er de til enhver tid gældende bestemmelser, der fastsætter den nærmere regulering.

Det skal understreges, at vejledningen kun er en uddybende forklaring af regelgrundlaget, der er fastsat i love og bekendtgørelser. I tilsynssager vil der altid tages udgangspunkt i regelgrundlaget.

Ministeriet for Børn og Undervisnings regler i Retsinformation kan findes på ministeriets hjemmeside www.uvm.dk under menupunkter "Love og regler". Finansloven findes lettest på Finansministeriets hjemmeside www.fm.dk.

2.5.1 Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.

Siden Folketinget vedtog lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. 10. juni 2003, er den ændret flere gange. Ændringerne indtil marts 2010 er samlet i [lovbekendtgørelse nr. 381 af 26. marts 2010](#). Senere ændringer fremgår af Retsinformation.

Loven giver på forskellige punkter ministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler. Sådanne regler fremgår af bekendtgørelser, som findes i Retsinformation.

I forbindelse med udvikling, godkendelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser er følgende bekendtgørelser og vejledninger særlig centrale:

- [Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003](#) om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser
- [Bekendtgørelse nr. 806 af 29. juni 2007](#) om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser. Ændringerne drejer sig om: individuel kompetencevurdering, vurdering af basale færdigheder, undervisningssprog, markedsføring m.v.
- [Bekendtgørelse nr. 1545 af 27. december 2009](#) om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser. Ændringerne drejer sig om: adgang til arbejdsmarkedsuddannelser og individuel kompetencevurdering m.v.
- [Bekendtgørelse nr. 45 af 15. januar 2010](#) om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser. Ændringerne drejer sig om lærer kvalifikationer.
- [Bekendtgørelse nr. 1390 af 10. dec. 2009](#) om VEU-centre og centerråd
- [Vejledning nr. 9216 af 29. april 2004](#) til AMU's program for flygtninge og indvandrere.

2.5.2 Lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.

Siden Folketinget vedtog Lov om åben uddannelse 30. juni 1993, er den ændret flere gange. Ændringerne indtil oktober 2009 er samlet i [lovbekendtgørelse nr. 952 af 2. oktober 2009](#). Senere ændringer fremgår af Retsinformation. Heraf skal især fremhæves lov nr. 1525 af 27. december 2009 om digital tilmelding og framelding og om adgang til AMU m.v., [lov nr. 1570 af 21. december 2010](#) om ændring af deltagerbetaling på almene og erhvervsrettede voksen- og efteruddannelser samt [lov nr. 860 af 24. august 2012](#) om godtgørelse og tilskud til befordring ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.

Loven giver på forskellige punkter ministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler. Sådanne regler fremgår af bekendtgørelser, som findes i Retsinformation.

I forbindelse med udbud, tilrettelæggelse og gennemførelse af AMU og enkeltfag tilkøbet FKB er følgende bekendtgørelser særlig centrale:

- [Bekendtgørelse nr. 1543 af 27. december 2009](#) om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser m.v.

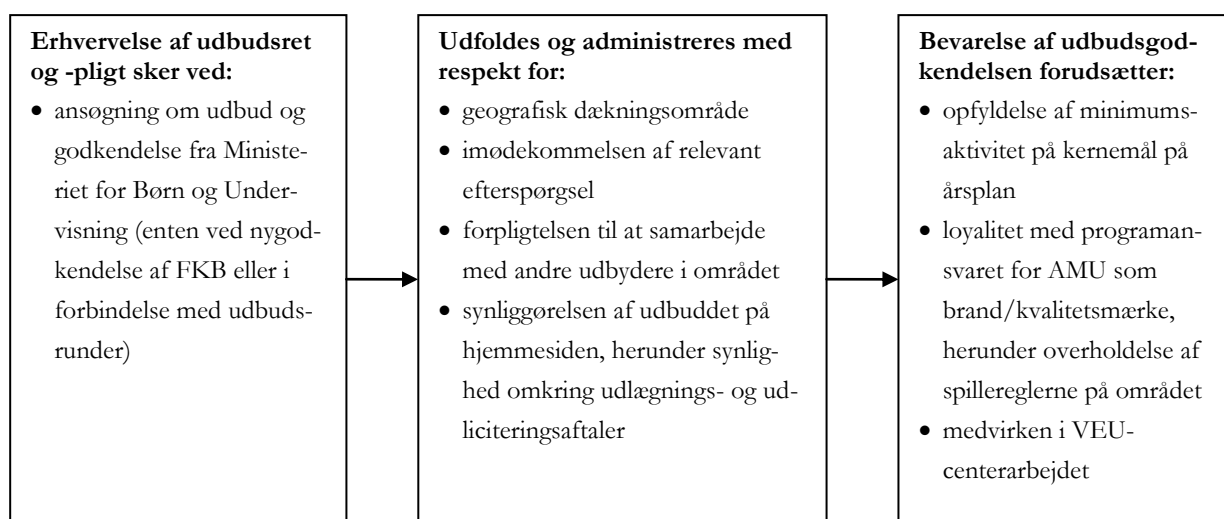
- [Bekendtgørelse nr. nr. 1109 af 1. december 2011](#) om deltagerbetaling ved erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.
- [Bekendtgørelse nr. 551 af 19. juni 2009](#) om indberetning til uddannelsesguiden.dk

Lov om åben uddannelse har et dobbelt sigte. Dels regulerer den formål, mål og rammer for åben uddannelse på alle uddannelsesniveauer. Dels regulerer den tilskudsbetingelserne for uddannelsesinstitutionernes udbud af arbejdsmarkedsuddannelser. Som tommelfingerregel gælder, at lov og bekendtgørelse om åben uddannelse omfatter AMU, når AMU er nævnt i den pågældende paragraf. Det skal fremhæves, at ÅU-lovens § 11 stk. 3 dermed ikke omfatter AMU.

3. Forvaltning af udbudsgodkendelse og fagligt miljø

Uddannelsesinstitutionernes ansvar i forhold til udbudsgodkendelsen vedrører såvel rettigheder som pligter i forhold til udbudsgodkendelsen. Dette er illustreret i nedenstående figur.

Figur 2: Udbudsrettigheder og -pligter i forhold til kvalitetsmærket AMU

3.1 Udbudsrettigheder og -pligter

Udnyttelse af udbudsrettigheder og opfyldelse af de hermed forbundne pligter forudsætter en række overordnede strategiske beslutninger og drøftelser på bestyrelses- og ledelsesniveau.

Det forudsættes, at institutionen inddrager de lokale uddannelsesudvalg i planlægningen og prioriteringen af institutionens udbud, idet de lokale uddannelsesudvalg har til opgave at rådgive uddannelsesinstitutionerne i spørgsmål, der vedrører de fælles kompetencebeskrivelser, institutionen er godkendt til at udbyde. Endvidere skal lokale uddannelsesudvalg virke for samarbejde mellem institutionen og det lokale arbejdsmarked. Lokale uddannelsesudvalg kan således give nyttig rådgivning vedrørende uddannelsesinstitutionens udbud af arbejdsmarkedsuddannelser.

For professionshøjskoler og private udbydere er der ikke krav om at oprette lokale uddannelsesudvalg.

En uddybende beskrivelse af pligterne i forbindelse med udbud af arbejdsmarkedsuddannelser kan findes i udbudsbreve. Disse ligger på uddannelsesadministration.dk.

3.1.1 Godkendelse til udbud af FKB

Uddannelsesinstitutioner (private som offentlige) godkendes til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser i henhold til § 16 i AMU-loven.

[Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. § 16](#)

”Undervisningsministeren godkender efter udtalelse fra Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse, hvilke offentlige og private uddannelsesinstitutioner der kan udbyde de arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, der er optaget i en fælles kompetencebeskrivelse. Godkendelsen omfatter samtlige arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i den fælles kompetencebeskrivelse. Undervisningsministeren kan bestemme, at dele af en fælles kompetencebeskrivelse ikke er omfattet af godkendelsen. Godkendelsen gives landsdækkende eller til et andet nærmere afgrænset geografisk område. Godkendelse forudsætter, at uddannelsesinstitutionen medvirker i det VEU-center, som dækker det geografiske område, hvor uddannelsesinstitutionen har hjemsted.

Stk. 2. Godkendelsen efter stk. 1 omfatter udbud af særlige forløb for flygtninge og indvandrere efter § 14 og vurdering af basale færdigheder i læsning, skrivning, stavning, regning eller matematik efter § 14 a, medmindre undervisningsministeren bestemmer, at godkendelsen ikke skal omfatte disse forløb og vurderinger.

Stk. 3. Udbud af individuel kompetencevurdering efter § 15 følger udbuddet af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse. Undervisningsministeren kan bestemme, at godkendelsen efter stk. 1 ikke skal omfatte udbud af individuel kompetencevurdering.

Stk. 4. Den godkendte udbyder, jf. stk. 1-3, forestår selv undervisningen og aktiviteten. Udbyderen kan dog indgå aftale med en anden godkendt udbyder eller en institution for erhvervsrettet uddannelse, som ikke er godkendt efter stk. 1, om, at denne forestår undervisningen eller aktiviteten for udbyderen, som udlagt undervisning eller aktivitet.

Stk. 5. Uddannelsesinstitutionerne fastsætter antallet af uddannelsespladser ved arbejdsmarkedsuddannelserne, jf. dog bestemmelserne om aktivitetslofter i § 6, stk. 8 og 9, i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.”

For eksisterende, allerede udviklede fælles kompetencebeskrivelser foretages som hovedregel med nogle års mellemrum en samlet udbudsrunde, hvor samtlige fælles kompetencebeskrivelser er i spil. Der godkendes dog løbende udbud til nye fælles kompetencebeskrivelser. Der er i alt ca. 100 offentlige og private uddannelsesinstitutioner, der er godkendt til at udbyde fælles kompetencebeskrivelserne.

Ministeriet for Børn og Undervisning er tilbageholdende med at give udbudsgodkendelse til eksisterende fælles kompetencebeskrivelser til nye institutioner mellem udbudsrunderne af hensyn til de allerede godkendte institutioner, som har tilpasset deres administration, udstyr, lærerkapacitet mv. på baggrund af det eksisterende udbudsbillede. De enkelte institutioners godkendelse til udbud fremgår af oversigterne i [uddannelsesadministration.dk](#).

Ved den seneste udbudsrunde lagde Ministeriet for Børn og Undervisning særlig vægt på følgende:

- *Uddannelsesinstitutionens faglighed:* Et højt fagligt niveau opnået ved udbud af AMU, EUD eller andre relevante uddannelsesprogrammer samt faglig tyngde inden for AMU, som giver grundlag for videreudvikling af AMU-programmet i forhold til AMU’s målgrupper
- *Uddannelsesinstitutionens lærermiljø:* Uddannelsesinstitutionens lærere skal have relevante faglige og pædagogiske kvalifikationer jf. § 13 om lærerkvalifikationer i AMU-bekendtgørelsen². Der skal

² [Bekendtgørelse nr. 45 af 15. januar 2010 om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser og om arbejdsmarkedsuddannelser](#)

være en grundstamme af fast ansatte/tilknyttede lærere, som arbejder med AMU, og lærerne skal have et solidt kendskab til voksenpædagogik og erfaring med erhvervsrettet uddannelse.

- *Uddannelsesinstitutionens undervisningsmiljø:* Det vægtes højt, at der er et voksenpædagogisk miljø på uddannelsesinstitutionen.
- *Ledelsens strategiske prioritering af AMU:* AMU skal prioriteres eksplicit i uddannelsesinstitutionens strategi, handlingsplaner m.v.
- *Opsøgende arbejde og vejledning:* Uddannelsesinstitutionen skal være organiseret, så den kan håndtere opsøgende arbejde i forhold til især små og mellemstore virksomheder. Institutionen skal have viden om arbejdsmarkedets behov og virksomhedernes efterspørgsel inden for de områder, som institutionens AMU-udbud dækker.
- *Administrative forhold:* Uddannelsesinstitutionen skal have en administration, der kan håndtere administrationen vedrørende kursister, indberetninger, tilskud mv.

3.1.2 Udbudsgodkendelsens systematik og indhold

Udbudsrettigheder og -forpligtelser er defineret i forhold til fælles kompetencebeskrivelser, minimumsaktivitet for kernemål samt geografiske dækningsområder. Udbudsgodkendelsen omfatter normalt

- udbud af samtlige arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i en FKB
- herunder udbud af særlige forløb for flygtninge og indvandrere (F/I)
- vurdering af basale færdigheder i læsning, skrivning, stavning, regning eller matematik
- udbud af IKV i forhold til arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB'en.

3.1.3 Minimumsaktivitet på kernemål

En godkendt institution er forpligtet til at leve op til kravet om en vis minimumsaktivitet på den enkelte FKB. Minimumsaktiviteten udmeldes samtidig med udbudsgodkendelsen.

Minimumsaktiviteten angiver den årlige aktivitet målt på summen af kernemål i fælles kompetencebeskrivelsen, som institutionen som udgangspunkt skal gennemføre for at bevare sin udbudsgodkendelse.

I Uddannelsesadministration.dk kan der under opslaget ”oversigter” dannes oversigter over, hvilke arbejdsmarkedsuddannelser, der er kernemål i en given fælles kompetencebeskrivelse³. Enkeltfag og arbejdsmarkedsuddannelser i fælleskataloget er ikke kernemål.

På ministeriets hjemmeside offentliggøres oversigter over den enkelte uddannelsesinstitutioners aktivitet på kernemål. Ved udlagt undervisning og udlicitering tæller kernemålsaktiviteten med i den godkendte uddannelsesinstitutioners minimumsaktivitet, og Ministeriet for Børn og Undervisning opgør kernemålsaktiviteten for hver FKB på baggrund af institutionernes samlede indberetninger og udsender nærmere retningslinjer til institutionerne om opfølgning på opgørelsen.

³ I uddannelsesadministration.dk vælg ”oversigter”, ”FKB med uddannelsesmål i listeform” og sæt flueben ved ”vis moder-FKB sammenhæng”.

3.1.4 Geografisk dækningsområde og udbudspligt

Uddannelsesinstitutionens udbudsgodkendelse omfatter alle mål i en fælles kompetencebeskrivelse. Udbuddet skal foregå indenfor et bestemt geografisk dækningsområde, som omfatter en eller flere regioner. Med en udbudsret følger en udbudsforpligtelse, og i udbudsforpligtelsen indgår, at den godkendte uddannelsesinstitution skal leve op til kravene, som er beskrevet nedenfor. Opfyldelsen af disse er en forudsætning for udbudsgodkendelsen.

Udbudsforpligtelsen indebærer, at institutionen skal imødekomme al relevant efterspørgsel, og at institutionen er opøgende over for virksomhederne i det geografiske dækningsområde.

Institutionen skal desuden opfylde annonceringspligten, hvilket kan ske ved flere forskellige initiativer. For det første kan forpligtelsen opfyldes ved, at institutionen på efteruddannelse.dk selv annoncerer de arbejdsmarkedsuddannelser, som institutionen er godkendt til. For det andet kan forpligtelsen opfyldes ved, at andre institutioner annoncerer arbejdsmarkedsuddannelserne. Det forventes, at institutionen gennem et større kendskab til andre institutioners udbud samt koordinering med dem sikrer annoncering af en bred vifte af arbejdsmarkedsuddannelser i FKB'en. Koordineringen forventes primært at ske i regi af VEU-centret, men kan indenfor visse brancher også være relevant på tværs af VEU-centre. Endeligt skal det nævnes, at der på specialområder ikke er en annonceringspligt. Dette omfatter arbejdsmarkedsuddannelser, som kun få udbydere har udstyr til og ekspertise i. På dette område stilles til gengæld krav om, at institutionen har en strategi og handlingsplan for, hvordan kendskabet til eksistensen af disse kurser udbredes og eventuel efterspørgsel imødekommes.

Inden for en fælles kompetencebeskrivelses geografiske dækningsområde kan den godkendte uddannelsesinstitution frit operere med udbud, markedsføring og gennemførelse af uddannelsesmål optaget i fælles kompetencebeskrivelsen.

Uden for fælles kompetencebeskrivelsens dækningsområde kan den godkendte uddannelsesinstitution gennemføre AMU som virksomhedsforlagt undervisning og fjernundervisning på baggrund af en konkret virksomhedshenvendelse.

Opsøgende markedsføring kan ikke finde sted uden for fælles kompetencebeskrivelsens dækningsområde. Ved annoncering i fagblade, dagspresse mv., som også distribueres udenfor dækningsområdet, skal det oplyses, hvor det udbudte kursus afholdes (inden for dækningsområdet).

Hvis der er flere udbydere i samme dækningsområde, forudsættes et tæt samarbejde mellem dem og med VEU-centeret med henblik på at sikre imødekommelse af relevant efterspørgsel og udbud af alle arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i den/de fælles kompetencebeskrivelser, institutionerne er godkendt til.

Såfremt en fælles kompetencebeskrivelse på landsplan har mere end én udbyder, og institutionen ikke kan udbyde alle uddannelserne i den fælles kompetencebeskrivelse selv, er den forpligtet til at indgå et samarbejde om den fælles kompetencebeskrivelse med en anden godkendt uddannelsesinstitution eller privat underleverandør indenfor sit geografiske område. Såfremt der ikke er en anden godkendt institution inden for det geografiske område, kan der samarbejdes med udbydere af den fælles kompetencebeskrivelse i andre områder.

Hvis institutionen er eneudbyder af en arbejdsmarkedsuddannelse, og hvis udbudspligten ikke kan opfyldes på anden måde, forventes det, at institutionen imødekommer en eventuel efterspørgsel inden for en rimelig tidsperiode, uanset om der kan samles et helt hold. Det kan generelt ikke gøres til en betin-

gelse, at afholdelse af en enkelt arbejdsmarkedsuddannelse medfører økonomisk balance. Det kan derimod forventes, at den samlede AMU-aktivitet over en periode medfører økonomisk balance eller overskud for institutionen.

3.1.5 Særlige vilkår for professionshøjskolernes udbud

Professionshøjskolernes formål og opgaver omfatter ikke AMU, jf. professionshøjskoleloven. Professionshøjskolerne kan derfor som udgangspunkt ikke godkendes til udbud af AMU.

Imidlertid er visse professionshøjskoler ”født” med et AMU-udbud via de tidligere CVU’er, og det var udgangspunkt for udbudsgodkendelserne i 2009, at professionshøjskoler havde mulighed for at opretholde det udbud, de havde før udbudsrunden, forudsat at betingelserne for en udbudsgodkendelse i øvrigt var opfyldt. På Uddannelsesadministration.dk er der en oversigt, som viser, hvilke konkrete fælles kompetencebeskrivelser og arbejdsmarkedsuddannelser den enkelte professionshøjskoles udbudsgodkendelser dækker over⁴.

En professionshøjskole kan ikke gennemføre undervisning på baggrund af en udlægningsaftale med en anden udbyder, da der i så fald ville være tale om nyt udbud.

3.1.6 Opretholdelse og ophør af udbud

Det er afgørende for opretholdelsen af uddannelsesinstitutionernes udbudsrettigheder, at minimumsaktiviteten realiseres, at udbudsretten ikke misligholdes i forbindelse med samarbejdet med øvrige institutioner, og at de administrative regler på området overholdes.

Ministeriet for Børn og Undervisning vil løbende foretage en vurdering af, om uddannelsesinstitutionerne lever op til kravet om minimumsaktivitet. I vurderingen indgår, at der kan være forhold, f.eks. at institutionen ligger i et udkantsområde, der kan betyde, at kravet om minimumsaktivitet kan fraviges.

Tilbagekaldelse af en udbudsgodkendelse kan bl.a. ske i følgende situationer:

- Hvis der ikke længere er behov for udbuddet.
- Hvis regler om uddannelserne (herunder kvalitetskrav) eller påbud om opretholdelse af forsvarlige uddannelses- og undervisningsmæssige forhold ikke overholdes, herunder hvis en institution ikke medvirker i VEU-centerarbejdet.
- Hvis minimumsaktiviteten ikke opretholdes.
- Hvis udbudsgodkendelsen misligholdes, for eksempel hvis en institution opretholder produktion, ikke overholder uddannelsesvarighed, ikke følger AMU-mål eller ikke respekterer udbudsgodkendelsens geografiske afgrænsning.

I de to førstnævnte tilfælde sker tilbagekaldelse af en udbudsgodkendelse efter udtalelse fra VEU-rådet. De to sidstnævnte tilfælde forudsætter ikke udtalelse fra VEU-rådet.

Tilbagekaldelse af godkendelse til udbud af en fælles kompetencebeskrivelse omfatter som udgangspunkt samtlige arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, der er tilkøbt den pågældende FKB. Udbudsgodkendelsen kan dog også tilbagekaldes for enkelte mål i en FKB. I forbindelse med tilbagekal-

⁴ I uddannelsesadministration.dk vælg ”oversigter” og herefter ”professionshøjskolernes udbud”.

delse af godkendelse til udbud som følge af misligholdelse, vil institutionen blive stillet over for krav om tilbagebetaling af tilskud til afholdt aktivitet.

Herudover bortfalder en udbudsgodkendelse automatisk, når en fælles kompetencebeskrivelse nedlægges. Nedlæggelse af en fælles kompetencebeskrivelse sker altid med mindst tre måneders varsel.

3.1.7 Fusioner og spaltninger af selvejende institutioner og betydningen for AMU-godkendelser

Institutioner, der arbejder i retning af en spaltning eller en fusion med en anden institution, bør altid meget tidligt i processen kontakte Ministeriet for Børn og Undervisning for at sikre en hensigtsmæssig og veltilrettelagt proces op til godkendelsen. Der henvises til ministeriets hjemmeside for en uddybende beskrivelse af processen.

I forhold til AMU-godkendelser fastlægger ministeriet i dialog med institutionerne, hvorledes de eksisterende godkendelser overføres til den fusionerede institution eller fordeles mellem de udspaltede enheder.

Der kan dog opstå problemer i forbindelse med indberetning af udlagt undervisning. Institutionerne skal derfor i så vidt omfang som muligt sørge for, at eventuelle nye udlægnings efter en ansøgning om en fusion/spaltning er tidsbegrænset til selve perioden for kursernes afholdelse. Dette gælder både udlægnings til og fra en anden institution.

3.2 Virksomhedsforlagt undervisning

Regler om virksomhedsforlagt undervisning er fastsat i:

- § 11 stk. 2 i [lov om arbejdsuddannelser m.v.](#)
- § 19 stk. 7 i [bekendtgørelse om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

En aktivitet betragtes som virksomhedsforlagt undervisning, når undervisningen foregår i en virksomheds lokaler, og et flertal af deltagerne består af ansatte fra virksomheden. Dette gælder, uanset om virksomheden modtager vederlag for brugen af lokaler m.v.

Uddannelsesstedet skal ved undervisning eller individuel kompetencevurdering, der er forlagt til en virksomhed, sikre, at nødvendige teori- og værkstedslokaler, udstyr og materialer stilles til rådighed.

Kurset skal også være åbent for eventuelle interesserede, der ikke er ansat på den pågældende virksomhed. Det vil sige, at pladserne på holdet ikke kan forbeholdes en bestemt virksomhed, og at personer fra andre virksomheder ikke må afvises med den begrundelse, at de ikke er fra virksomheden.

Det er dog altid den godkendte udbyder, der har ansvaret for virksomhedsforlagt undervisning.

At undervisningen foregår virksomhedsforlagt ændrer ikke på kravene til, at der undervises i landsdækkende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer jf. afsnit 2.2. En eventuel anvendelse af virksomhedens it-systemer, udstyr eller anlæg er således underlagt AMU's generelle krav om 1) at det godkendte uddan-

nelsesmål nås, 2) at undervisningen bevarer et alment relevant indhold, 3) at undervisningen ikke får karakter af konsulenthjælp eller lignende rettet mod virksomhedens konkrete problemer, herunder træning i virksomhedsspecifikke systemer, 4) at der ikke foregår produktion i undervisningstiden.

Markedsføringen af AMU er begrænset til det geografiske dækningsområde, men det er muligt at udbyde AMU som virksomhedsforlagt undervisning uden for det geografiske dækningsområde på baggrund af en konkret henvendelse fra en virksomhed. Virksomhedsforlagt undervisning kan ikke udliciteres.

Virksomhedsforlagt undervisning udløser altid tilskud i forhold til takstgruppe 2. Virksomhedsforlagt undervisning giver ikke mulighed for tilskud til befordring eller kost og logi for de deltagere, som er ansatte i virksomheden. Læs mere om betingelserne for dette i afsnit 5.2-5.3. Der ydes ikke tilskud til bygningstaksameter til uddannelser tilrettelagt som virksomhedsforlagt undervisning.

Der ydes ikke tilskud til undervisning på en virksomhed, hvis undervisningen varetages af en ansat på den pågældende virksomhed, eller der i øvrigt foreligger omstændigheder, der kan vække tvivl om den pågældendes persons upartiskhed i forhold til virksomheden. Undervisningen kan dog undtagelsesvis gennemføres af en underviser fra deltagernes virksomhed i op til 5 procent af undervisningstiden, hvor det af hensyn til undervisningens faglige niveau ville være umuligt eller forbundet med væsentlige vanskeligheder eller betænkelighed at erstatte en lærer, der er ansat i virksomheden, med en lærer ansat på institutionen. Den pågældende underviser skal ansættes som timelærer hos institutionen. Hvis institution i et konkret tilfælde ønsker at anvende en underviser fra deltagernes virksomhed i mere end 5 procent af undervisningstiden, skal dette godkendes af MBU. Det fremgår klart af lovgivningen, at undervisningen under ingen omstændigheder må have karakter af eller tendere virksomhedsintern undervisning, hvorfor undtagelsen kun forventes anvendt i meget begrænset omfang og i forhold til uddannelser inden for særligt specialiserede faglige områder (læs mere i afsnit om lærernes ansættelsesforhold).

3.3 Udlagt undervisning og udlicitering

I forbindelse med at den godkendte uddannelsesinstitution sikrer udbud af alle arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i en FKB i hele dækningsområdet forventes et tæt samarbejde med øvrige aktører i området. Dette samarbejde kan indebære aftale om, at dele af opgaven udføres af andre, hvilket kan finde sted som udlagt undervisning eller i form af udlicitering.

Hvis institutionen vælger at udlicitere eller udlægge undervisning til andre, skal dette nævnes i institutionens udbudspolitik, som skal kunne findes på institutionens hjemmeside. Ligeledes skal aktuelle aftaler om såvel udlicitering som udlægning være synlige på uddannelsesinstitutionens hjemmeside med angivelse af titel og kode på de udlagte/udliciterede uddannelser samt navne på de uddannelsesinstitutioner, der er udlagt til, og private virksomheder der er udliciteret til.

3.3.1 Udlagt undervisning

Udlagt undervisning foreligger, når en offentlig eller privat uddannelsesinstitution, som ministeriet har godkendt til at udbyde AMU, indgår en skriftlig aftale med en anden institution om, at denne gennemfører en eller flere konkrete arbejdsmarkedsuddannelser/enkeltfag i FKB på den godkendte institutions vegne.

Udlagt undervisning kan ske til offentlige såvel som private uddannelsesinstitutioner, der er godkendt til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelse⁵, og til uddannelsesinstitutioner uden godkendelse til AMU, hvis der er tale om en institution godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Der kan ikke udlægges AMU-forløb til private, som ikke har en AMU-godkendelse, da udlægning også kan omfatte myndighedsopgaver.

Formålet med udlagt undervisning er at sikre kursisterne en rimelig lokal og regional uddannelsesdækning, så AMU er optimalt tilgængelig for medarbejdere og virksomheder. Endvidere kan udlagt undervisning anvendes, hvor den godkendte uddannelsesinstitution ikke har de specifikke faglige forudsætninger for enkelte uddannelser i en fælles kompetencebeskrivelse eller på anden måde ikke kan leve op til sin udbudsforpligtelse. Udlægningen skal respektere den godkendte uddannelsesinstitutionens dækningsområde, og der kan ikke indgås aftaler om afholdelse af kurser i dækningsområdet med uddannelsesinstitutioner uden for dækningsområdet. Hvis den godkendte uddannelsesinstitution er eneudbyder, er hele landet dækningsområde.

Udlægning kan alene finde sted inden for den godkendte institutions dækningsområde og for en konkret uddannelse og kan omfatte den samlede administration og gennemførelse af enkelte arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i en given fælles kompetencebeskrivelse. Det understreges, at en hel FKB ikke kan udlægges. Udlægninger skal ske under hensyn til det forpligtende samarbejde om behovsdækningen i dækningsområdet og VEU-centersamarbejdet.

Den uddannelsesinstitution, der udlægges til, kan gennemføre uddannelsen som fjernundervisning og virksomhedsforlagt uden for det geografiske dækningsområde på baggrund af en konkret virksomhedshenvendelse, såfremt der er truffet en konkret aftale herom med den godkendte institution. Omfanget af sådanne aktiviteter bør præciseres i den skriftlige aftale.

Udlagt undervisning kan omfatte markedsføring, visitation og optag, tilrettelæggelse og gennemførelse, udstedelse af bevis og evaluering i viskvalitet.dk. Det skal fremgå af den skriftlige aftale mellem institutionerne, hvilke opgaver den afholdende uddannelsesinstitution udfører, og dermed afgrænsningen af den konkrete udlægning. Udlægningen skal være synlig for omverdenen. Aftaler om udlægning skal derfor fremgå af begge institutioners hjemmeside og af uddannelsesadministration.dk med angivelse af titel og kode på arbejdsmarkedsuddannelsen.

Udlagt undervisning foregår altid på den udlæggende institutions ansvar og under denne institutions tilsyn og overordnede kvalitetskontrol. Ministeriet for Børn og Undervisning yder derfor ikke tilskud til den institution, som undervisningen er udlagt til, ligesom tilsyn med undervisningen sker via tilsynet med den udlæggende institution. Den afholdende uddannelsesinstitution kan opkræve og modtage deltagerbetaling, mens den godkendte uddannelsesinstitution skal indberette aktiviteten.

Afsnit 3.3.3 indeholder en tjekliste, som kan anvendes i forbindelse med den godkendte uddannelsesinstitutionens tilsyn med udlagt undervisning.

3.3.2 Udlicitering

Vilkårene for udlicitering blev ændret med virkning fra 31. august 2012. Gamle aftaler skal ændres, så de imødekommer de nye vilkår.

⁵ Jf. afsnit 3.1.5 kan der dog ikke udlægges til en professionshøjskole

Ved udlicitering forstås, at en offentlig eller privat uddannelsesinstitution, som ministeriet har godkendt til at udbyde AMU, indgår en kontrakt med en privat kursusvirksomhed, der ikke er godkendt til at udbyde AMU, om, at denne gennemfører visse nærmere bestemte dele af en konkret arbejdsmarkedsuddannelse eller et konkret enkeltfag på den godkendte institutions vegne.

Institutioner, der er godkendt til udbud af AMU, har således under visse betingelser mulighed for at udlicitere uddannelsesopgaver, der udgør mindre delelementer af det samlede programansvar. Udgangspunktet for udlicitering er, at opgaverne herigennem skal kunne løses enten bedre til samme pris eller billigere med samme kvalitet. Udlicitering skal således i de konkrete tilfælde være sagligt og økonomisk velbegrundet. Det indskræpes i øvrigt, at alle udliciteringer skal følge lovgivningens krav om offentligt udbud⁶.

Ministeriet har udarbejdet en ny standardkontrakt for udlicitering (september 2012) med tilhørende vejledning, som opstiller rammerne for og kravene til en udlicitering. En udlicitering af arbejdsmarkedsuddannelser eller enkeltfag skal som minimum opfylde de krav, som opstilles heri. Det anbefales derfor også, at institutionen benytter standardkontrakten ved udlicitering. Det er kun tilladt at ændre i standardkontrakten, såfremt der stilles strammere krav til udliciteringen end dem, der er fastsat på forhånd. Andre aftaleforhold mellem institutionen og kursusvirksomheden, som er udliciteringen uvedkommende, bør ikke indgå i standardkontrakten. Standardkontrakten kan findes på [ministeriets hjemmeside](#).

I udliciteringskontrakten skal det/de konkrete kursus/kurser specificeres, og der afregnes per opgave. Det betyder, at det ikke er muligt at indgå en rammeaftale om udlicitering med en øvre beløbsgrænse.

Institutionen kan ikke udlicitere den overordnede kvalitetskontrol, der er knyttet til at have den offentlige godkendelse til at varetage uddannelsesopgaver, samt elementer af myndighedsudøvelse som optag, opkrævning af deltagerbetaling, bevisudstedelse mv. Det skyldes, at der med ministeriets godkendelsesprocedure af udbud og institutioner er taget entydigt stilling til, hvilke institutioner der kan varetage disse opgaver.

Det skal desuden bemærkes, at uddannelsesmål i fælleskataloget ikke kan udliciteres. Dette betyder, at det ikke er muligt at indgå aftale med en privat kursusvirksomhed om udbud af uddannelsesmål, som kan henføres til fælleskataloget (dvs. som har fælleskataloget som ”teknisk moder-FKB” i uddannelsesadministration.dk).

Ligeledes kan IKV ikke udliciteres. Dette betyder, at uddannelsesinstitutionen ikke må anvende underleverandører til at udføre IKV i AMU. Virksomhedsforlagt undervisning kan heller ikke udliciteres, og det er således ikke muligt at indgå aftale med en privat kursusvirksomhed om udbud som virksomhedsforlagt undervisning. Der kan desuden ikke udliciteres på baggrund af en udlægning.

Udlicitering kan alene finde sted inden for den godkendte institutions dækningsområde og for en konkret uddannelse. Det er ikke muligt at udlicitere en hel fælles kompetencebeskrivelse.

⁶ Se regler for dette på forbruger og konkurrencestyrelsens hjemmeside www.kfst.dk

Udlicitering skal være synlig for omverdenen. Aftaler om udlicitering skal derfor fremgå af den godkendte institutions hjemmeside og af underleverandørens hjemmeside med angivelse af titel og kode på arbejdsmarkedsuddannelsen og med angivelse af navn på institutionen/den private kursusvirksomhed.

Markedsføring af uddannelser skal altid ske i den godkendte institutions navn. Den private kursusvirksomhed kan med andre ord ikke selv markedsføre det udbud, som udliciteringsaftalen vedrører. Dette medfører blandt andet, at alle markedsføringsinitiativer udføres af den udbudsgodkendte skole.

Der er forbud mod levering af sammenlignelige ydelser samtidig med eller i umiddelbar tilknytning til udbud af AMU-kurser. Den private kursusvirksomhed må med andre ord ikke levere sammenlignelige ydelser til kursistens ansættelsessted samtidig med eller i umiddelbar tilknytning til udbud af AMU-kurser. Med sammenlignelige ydelser menes der ydelser, som kan erstattes af AMU.

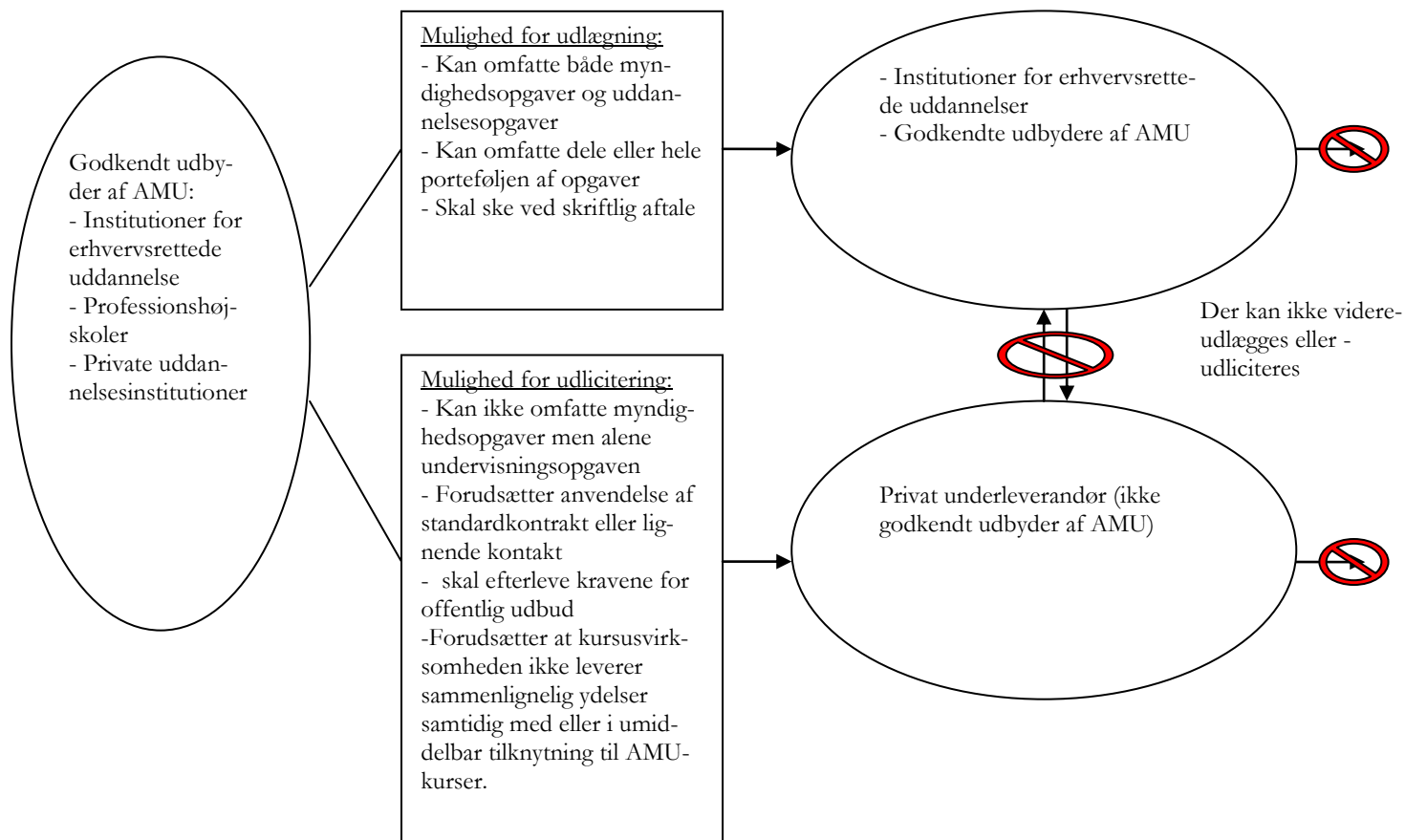
Indgåelse af en udliciteringsaftale skal ske under iagttagelse af de almindelige principper i forvaltningslovens § 2 om inhabilitet og interessesammenfald.

Det er i oversigten i det følgende afsnit uddybet, hvilke opgaver, der kan udliciteres. Tjeklisten kan desuden anvendes i forbindelse med den godkendte uddannelsesinstitutions tilsyn med udliciteret undervisning.

Det skal understreges, at det altid er den godkendte institution/udbyder, der har ansvaret for at sikre den pædagogiske kvalitet samt overholdelse af administrative regler på området. Ministeriet for Børn og Undervisnings tilsyn med undervisningen sker således via ministeriets tilsyn med den godkendte institution.

3.3.3 Oversigt over udlagt undervisning og udlicitering

Figur 3: Muligheder for udlagt undervisning og udlicitering

Oversigt over opgaver i forbindelse med AMU, der kan udlægges eller udliciteres

	Kan udlægges	Kan udliciteres
Markedsføring		
Overordnet ansvar for markedsføring, herunder annoncering på den godkendte institutions hjemmeside	Nej	Nej
Markedsføringsinitiativer i forbindelse med konkrete arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB	Ja – med stikprøvekontrol eller forhåndsgodkendelse af markedsføringsinitiativer	Nej
Optagelse, fastsættelse og opkrævning af deltagerbetaling		
Optage kursister	Ja	Nej
Oprette og administrere uddannelser og kursister i EASY-A	Ja	Nej
Indberette aktivitet	Ja	Nej
Modtage taxametertilskud fra UVM	Nej	Nej
Opkræve deltagerbetaling	Ja	Nej
Fastlægge og opkræve eventuel tillægspris for særlige afholdelsesformer	Ja	Nej
Aftale med virksomhed om tillægspris for gennemførelse med færre kursister end minimumsantal og opkræve tillægspisen	Ja	Nej
Fastlæggelse og opkrævning af eventuelt afmeldegebyr	Ja	Nej
Sagsbehandling af kost og logi og attestation af VEU- godtgørelse og befordringstilskud	Ja	Nej
Afholdelse og tilrettelæggelse		
Overordnet ansvar for at kursisterne opnår kompetencerne i de handlingsorienterede målformuleringer og herunder at der anvendes lære-re, der har de nødvendige kvalifikationer	Nej	Nej
Vurdering af basale færdigheder	Ja	Nej
IKV	Ja, i tilknytning til udlagte arbejdsmarkedsuddannelse og enkeltfag	Nej
Arbejdsmarkedsuddannelser fra fælleskataloget	Ja	Nej
Tilrettelægge og afholde undervisning	Ja	Ja
Bedømmelse	Ja	Ja
Anvende afholdelsesformer som virksomhedsforlagt undervisning	Ja	Nej
Anvende afholdelsesformer som fjernundervisning	Ja	Ja
Udstedelse af uddannelsesbevis		
Udstede uddannelsesbevis	Ja	Nej
Evaluering og kvalitetssikring		
Overordnet ansvar for kvalitet	Nej	Nej
Inddatere i viskvalitet	Ja	Nej

Indberette viskvalitet på hjemmeside	Nej	Nej
--------------------------------------	-----	-----

Tjekliste til den godkendte uddannelsesinstitutions tilsyn med udlagt undervisning

	Skriftlig aftale inden udlægning	Stikprøvevis kvalitetskontrol
Hvilke uddannelser indgår i udlægningen, kursusnr. og titel	Skal fremgå	
Mulighed for tilstedeværelses, virksomhedsforlagt eller fjernundervisning	Skal fremgå konkret	
Markedsføring, herunder målgruppe og geografisk dækningsområde		Godkendes efter stikprøver
Annoncering på ug.dk og institutionens hjemmeside		Godkendes efter stikprøver
Opkrævning af deltagerbetaling, tillægspris til normprisen, samt tillægspris og afmeldegebyr	Skal fremgå, hvis det indgår i aftalen	
Visitation og optag af kursister, herunder holddannelse		Tjekkes stikprøvevis
Sagsbehandling for kost og logi, VEU-godtgørelse og befordingstilskud	Skal fremgå, hvis det indgår i aftalen	Tjekkes stikprøvevis
Lokaler og udstyr	Skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis
Lærernes faglige og pædagogiske kompetencer	Skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis
Undervisningsmaterialer, herunder beskrivelse af uddannelsens handlingsorienterede målformulering, opgaver og projekter, virksomhedscases m.v., herunder grundlaget for lærernes bedømmelse af kursisterne	Aftale om opbevaring skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis
Mødeprotokol og indberetning af aktivitet	Skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis
Forløbsbeskrivelse	Aftales konkret	Tjekkes stikprøvevis
Udskrivning af uddannelsesbeviser		Tjekkes stikprøvevis
Inddatering i viskvalitet	Skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis
Vurdering af basale færdigheder	Omfang skal fremgå	
IKV	Omfang skal fremgå	

Tjekliste til den godkendte institutions tilsyn med udliciteret undervisning

	Skriftlig aftale inden udlicitering	Godkendes løbende	Stikprøvevis kvalitetskontrol
Hvilke uddannelser indgår i udliciteringen, kursusnr. og titel	Skal fremgå		
Tilstedeværelseseller fjernundervisning	Skal fremgå		
Lokaler og udstyr	Skal fremgå		Tjekkes stikprøvevis
Lærernes faglige og pædagogiske kompetencer, og at lærerne er ansat på virksomheden	Skal fremgå	Godkendes løbende	
Undervisningsmaterialer, herunder beskrivelse af uddannelsens handlingsorienterede målformulering, opgaver og projekter, virksomhedscases m.v.; herunder grundlaget for lærernes bedømmelse af kursisterne	Aftale om opbevaring skal fremgå		Tjekkes stikprøvevis
Mødeprotokol	Skal fremgå	Fremsendes efter hvert kursus	
Forløbsbeskrivelse	Aftales konkret		Tjekkes stikprøvevis

3.4 VEU-centre

Godkendelse til at udbyde AMU forudsætter, at uddannelsesinstitutionen medvirker i det VEU-center, som dækker det geografiske område, hvor uddannelsesinstitutionen har hjemsted. Dette gælder for såvel private som offentlige institutioner.

VEU-centre er udpeget af Minister for Børn og Undervisning og etableret på eksisterende uddannelsesinstitutioner, som er omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og godkendt til at udbyde AMU.

For hvert VEU-center er der nedsat et centerråd, som omfatter dels medlemmer fra bestyrelsen fra de institutioner, der er godkendt til at udbyde AMU, og endvidere repræsentanter fra lokale VUC's bestyrelser.

3.4.1 VEU-centrenes opgaver

VEU-centrene har til formål at skabe større fokus på kvalitet og effekt af den grundlæggende almene og erhvervsrettede voksenuddannelse.

VEU-centre skal således

- Tilbyde medarbejdere og virksomheder rådgivning om, hvordan og hvor de kan få dækket deres uddannelsesbehov. Især er der fokus på at sikre, at nye brugere af AMU og brugere med kom-

plekse uddannelsesbehov kun behøver at henvende sig et sted for at få løst deres uddannelsesbehov

- Medvirke til at afdække uddannelsesbehovet i centrets geografiske dækningsområde, samt eventuelt medvirke til at iværksætte analysearbejde i forhold til uddannelsesindsatsen.
- Deltage i koordineringen af uddannelsesinstitutionernes virksomhedsopsøgende arbejde, markedsføring og rådgivning af virksomheder og medarbejdere

Der indgås udviklingskontrakter herom mellem det enkelte VEU-center og Ministeriet for Børn og Undervisning.

VEU-centre kan herudover påtage sig andre koordineringsopgaver i forhold til de institutioner, der medvirker i VEU-centret, i forhold til offentlige myndigheder og/eller i forhold til aktører på det lokale og regionale arbejdsmarked.

3.5 Uddannelsesinstitutionens ansvar for udvikling af et voksenpædagogisk, fagligt miljø

Tilstedeværelsen af et fagligt og pædagogisk undervisningsmiljø, som kan tilgodese det overordnede formål med AMU, er afgørende både for at erhverve udbudsrettigheder. Det skyldes, at et godt fagligt miljø er en forudsætning for at nå målene og den bedste garant for, at kursisterne opnår den landsdækkende kompetence.

Uddannelserne skal i den forbindelse tilrettelægges med udgangspunkt i voksnes særlige læringsmæssige forudsætninger og erfaringer fra arbejdslivet.

Institutionen er derfor forpligtet til at sikre, at der er relevante lærerkompetencer til stede i forhold til de kompetencer, der omfattes af fælles kompetencebeskrivelsens jobområde, og institutionen er ligeledes forpligtet til at sikre, at der er det relevante udstyr og undervisningsmateriale i forhold til de kompetencer, der omfattes af fælles kompetencebeskrivelsens jobområde.

3.5.1 Lærernes kvalifikationer

[Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser](#) § 13 (uddrag)

”Den godkendte udbyder af arbejdsmarkedsuddannelse har ansvaret for lærernes kvalifikationer og har ansvaret for, at lærerne gennemfører den nødvendige kvalificering, herunder tilrettelæggelse af pædagogisk praktisk vejledning for lærere, der følger pædagogisk uddannelse jf. stk. 3.

Stk. 2. Lærere, der underviser på arbejdsmarkedsuddannelse, skal som minimum have kvalifikationer, som normalt inden for deres faglige område svarer til erhvervsuddannelsesniveau, samt herudover mindst 3 års relevant og tidssvarende erhvervs erfaring.

Stk. 3. Læreren skal have eller senest 6 år efter ansættelse have opnået pædagogiske kvalifikationer målrettet undervisning af voksne mindst svarende til niveauet i en pædagogisk diplomuddannelse. I almindelighed påbegynder læreren relevant uddannelse senest et år efter ansættelsen. Den godkendte udbyder af arbejdsmarkedsuddannelse kan fravige diplomuddannelsesniveauet i særlige tilfælde, hvor niveauet i en videregående voksenuddannelse i pædagogik er hensigtsmæssig for kompetenceprofilen for skolens samlede lærergruppe.

Stk. 4. Lærere, der underviser i dansk som andetsprog, skal have uddannelsen til underviser i dansk

som andetsprog for voksne eller tilsvarende kvalifikationer”.

Det fremgår af bekendtgørelsen, at den godkendte udbyder af arbejdsmarkedsuddannelse har ansvaret for lærernes kvalifikationer og har ansvaret for, at lærerne gennemfører den nødvendige kvalificering. Kravene gælder både fastansatte lærere og timelærere, og dækker både over pædagogiske og faglige kvalifikationer.

Efteruddannelsesudvalgene udbyder løbende kurser, konferencer, temadage og lignende målrettet lærerne inden for arbejdsmarkedsuddannelsernes forskellige jobområder.

Institutionerne skal efter henvendelse fra Ministeriet for Børn og Undervisning kunne redegøre for lærerkompetencer i forhold til de fælles kompetencebeskrivelser, som en institution er godkendt til at udbyde.

3.5.2 Lærernes ansættelsesforhold

Lærerne skal være ansat på statens løn- og ansættelsesvilkår, såfremt den godkendte udbyder er en institution for erhvervsrettet uddannelse eller en anden offentlig uddannelsesinstitution. Offentlige uddannelsesinstitutioners samarbejde med eksterne undervisere, f.eks. fra et konsulentfirma, kan således alene ske ved ansættelse af de pågældende som timelærere efter statens løn- og ansættelsesregler, jf. Finansministeriets timelønscirkulære, eller ved udlicitering. Ved udlicitering skal lærerne være ansat hos underleverandøren.

Ovenstående forhindrer dog ikke, at uddannelsesinstitutionens lærere kan suppleres med gæstelærere fra en virksomhed, så længe betaling herfor ikke afholdes af uddannelsesinstitutionen, og uddannelsen både formelt og reelt er åben for alle. En gæstelærer er gæst i undervisningen. Han/hun deltager i en på forhånd aftalt, afgrænset del af undervisningen og underviser i et eller flere afgrænsede emner inden for den handlingsorienterede målformulering. Gæstelæreren har ikke ansvar for den samlede undervisning, kan ikke føre protokol og kan ikke bedømme, om deltagerne skal have uddannelsesbevis. Skolens lærer skal være til stede, når gæstelæreren er på, da skolens lærer har ansvaret for undervisningen.

Der kan ikke ydes tilskud til undervisning på en virksomhed, hvis undervisningen varetages af lærere, der også er ansat i virksomheden, eller der i øvrigt foreligger omstændigheder (for eksempel tidligere ansættelse i virksomheden), som er egnet til at vække tvivl om den pågældende lærers upartiskhed i forhold til virksomheden. Læreren må ikke være – eller kunne mistænkes for at være – mere loyal over for deltagerens virksomhed end over for AMU's landsdækkende uddannelsesprogram.

Bestemmelsen om, at læreren ikke må være fra virksomheden, eller der i øvrigt ikke må foreligge omstændigheder, som sætter spørgsmålstegn ved lærerens upartiskhed i forhold til virksomheden, gælder ved virksomhedsforlagt undervisning jf. bekendtgørelsen om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelse § 19 stk. 7. Hvis undervisningen gennemføres på skolen, skal skolen påse de samme hensyn som nævnt ovenfor på baggrund af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Normalt vil dette føre til, at der ikke anvendes en underviser fra deltagerens virksomhed.

Særlige omstændigheder kan føre til dispensation fra reglen. Dette kan dog kun ske i meget begrænset omfang. Således kan undervisningen undtagelsesvis varetages af en underviser fra deltagerens virksomhed i op til 5 procent af undervisningstiden, hvis det er umuligt eller forbundet med væsentlig vanskelighed eller betænkelighed at anvende en underviser, der ikke er ansat på virksomheden. Der kan f.eks. være tale om sikkerhedshensyn eller et meget ”smalt” speciale, som kun den pågældende har. Den på-

gældende ansættes af skolen som timelærer. Gennem ansættelsen sikres, at skolen, som har ansvar for undervisningen, har instruktionsbeføjelser over for den pågældende, så længe kurset varer.

Hvis skolen i et konkret tilfælde ønsker at anvende en underviser fra deltagernes egen virksomhed i mere end 5 procent af undervisningstiden, i tilfælde hvor det er umuligt eller forbundet med væsentlig vanskelighed eller betænkelighed at anvende en underviser, der ikke er ansat på virksomheden, kan dette alene ske efter dispensation fra Ministeriet for Børn og Undervisning.

3.5.3 Undervisningsmateriale og udstyr

Uddannelsesinstitutionerne har ansvar for, at det nødvendige udstyr og de nødvendige undervisningsmaterialer i forhold til den enkelte uddannelsesmål er til rådighed.

Som et tilbud til uddannelsesinstitutionerne og som inspiration til tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen kan efteruddannelsesudvalgene udarbejde undervisningsmaterialer til arbejdsmarkedsuddannelserne. Efteruddannelsesudvalgene kan søge om tilskud til udviklingsarbejdet i Ministeriet for Børn og Undervisning. Ministeriet for Børn og Undervisning har ophavsrettighederne til de færdige materialer.

For ikke at konkurrere med private forlag har Ministeriet for Børn og Undervisning besluttet, at alt undervisningsmateriale, som udvikles med tilskud fra AMU-bevillinger, skal offentliggøres på [Materialeplatformen på ww.emu.dk](http://Materialeplatformen.paa ww.emu.dk). Det er gratis at anvende disse materialer. Materialer til brug ved certifikatprøver og tilsvarende er undtaget fra kravet om offentliggørelse på Materialeplatformen.

Uddannelsesinstitutionerne stiller udstyr og undervisningsmaterialer gratis til rådighed for kursisterne som en del af uddannelsen. Salg af undervisningsmateriale, leje af udstyr eller lignende kan derfor ikke gøres til en del af en eventuel tillægspris til normprisen (deltagerbetalingen).

Uddannelsesinstitutionen kan sælge undervisningsmaterialer til kursister, som gerne vil beholde de anvendte undervisningsmaterialer efter uddannelsen. I markedsføringen af kurset må salget af undervisningsmateriale ikke gøres til en forudsætning for gennemførelsen. Undervisningsmateriale, som et efteruddannelsesudvalg har udviklet med tilskud fra AMU-bevillinger, og som er stillet gratis til rådighed på Materialeplatformen, kan ikke gøres til genstand for salg.

3.5.4 Specialpædagogisk støtte

Hvis en kursist i AMU har brug for særligt udstyr eller særlige hjælpemidler for at kunne gennemføre AMU-uddannelse på lige vilkår med andre kursister, kan uddannelsesinstitutionen kontakte AMU-Hjælpemiddelservice.

Spørgsmål vedrørende specialpædagogisk støtte til arbejdsmarkedsuddannelser kan rettes til Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen, Økonomisk-Administrativt Center, som administrerer ordningen, eller til AMU-Hjælpemiddelservice, Socialstyrelsen - ViHS, Edisonsvej 18, 1. sal, 5000 Odense C. E-mail amu@hmi.dk, Tlf. 41 91 81 56, med henblik på at få stillet udstyr og hjælpemidler til rådighed.

AMU-hjælpemiddelservice hjælper uddannelsesinstitutionerne med at afdække behov og muligheder for udstyr og hjælpemidler, leverer og opsætter udstyret og instruerer kursisten i bruger af hjælpemidlet.

Det kan typisk dreje sig om en it-rygsæk til kursister med læsevanskeligheder indeholdende en bærbar computer med syntetisk tale og en scanner samt undervisningsmaterialerne i elektronisk form. Det kan også dreje sig om hjælpemidler til kursister med nedsat syn eller kursister med hørenedsættelser.

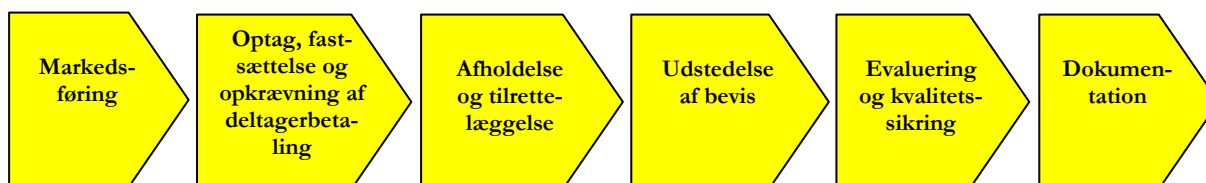
4. Institutionernes vilkår for tilrettelæggelse og afholdelse af uddannelserne

Arbejdsmarkedsuddannelser kan gennemføres af den enkelte udbyder med store frihedsgrader, når det drejer sig om undervisningens konkrete tilrettelæggelse. Det er således uddannelsesinstitutionernes opgave at oversætte arbejdsmarkedsuddannelsernes handlingsorienterede målformulering til konkret undervisning og dermed fastlægge vejen ad hvilken, kursisterne kan nå uddannelsernes centralt godkendte mål.

For at sikre at AMU-uddannelserne fremstår klart genkendelige og let identificerbare for medarbejdere og virksomheder, og for at skabe størst mulig sikkerhed for at kursisterne opnår en landsdækkende kompetence, uanset hvor i landet et AMU-kursus gennemføres, er der knyttet en række forpligtelser til den konkrete afholdelse og administration af en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag i FKB. Disse forpligtelser er med til at sikre, at den aktivitet, der udbydes, med rette kan karakteriseres som AMU-aktivitet og muligvis erhvervelse af en landsdækkende kompetence.

Institutionernes forpligtelser og ansvar i forhold til administration, tilrettelæggelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB kan opsummeres i nedenstående figur:

Figur 4: En udbyders forpligtelser i forhold til konkret afholdelse og administration af en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag

Figuren illustrerer forløbet fra markedsføring af en uddannelse frem til afslutning, evaluering og dokumentation, og institutionernes ansvar under et sådan forløb kan opsummeres i følgende punkter:

- Institutionen markedsfører hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse med udgangspunkt i den centralt godkendte handlingsorienterede målformulering i forhold til målgruppen og med oplysning om kode og titel, uddannelsens art (AMU eller enkeltfag), pris og minimumsdeltagerantal for holdoprettelse. Institutionen kan herunder eventuelt oplyse om et vejledende maksimumsdeltagerantal.
- Institutionen opkræver den normpris for uddannelsen, som er fastsat i finansloven.
- I det omfang en institution vælger at opkræve afmeldegebyr eller tillæg til normprisen, sker det inden for de fastsatte regler herom.
- Institutionen tilrettelægger sit udbud således, at hovedparten af udbuddet ligger inden for normprisen.
- For ansøgere, som institutionen er bekendt med forgæves har ansøgt om optagelse på et hold, opretter institutionen venteliste eller henviser til en anden udbyder, hvor ansøgeren hurtigere kan få opfyldt sit uddannelsesbehov (jf. § 8 stk. 7 i [Bekendtgørelse nr. 1545 af 27. december](#)

[2009](#) om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser nr. 1545 af 27. december 2009). ..

- Institutionen kan frit vælge tilrettelæggelses- og afholdelsesformer med henblik på den bedst mulige undervisning af de konkrete kursister på et hold.
- Institutionen kan efter en konkret henvendelse fra en virksomhed gennemføre undervisningen virksomhedsforlagt eller som fjernundervisning også uden for det geografiske dækningsområde, for den fælles kompetencebeskrivelse, som uddannelsen er en del af.
- Institutionen skal tilrettelægge undervisningen af en arbejdsmarkedsuddannelse med henblik på, at kursisterne når uddannelsens centralt godkendte mål, således som de fremgår af AMU's handlingsorienterede målformulering eller enkeltfagets kompetencemål. Herigennem sikres, at der opnås en landsdækkende kompetence. Institutionen skal sikre, at kursisterne senest ved kursusstart gøres bekendt med uddannelsens centralt godkendte handlingsorienterede målformulering. Undervisning i enkeltfag i FKB tilrettelægges i overensstemmelse med uddannelsesordningen for den erhvervsuddannelse, enkeltfaget stammer fra.
- Ved den enkelte arbejdsmarkedsuddannelses afslutning skal institutionen udlevere et uddannelsesbevis til kursister, der efter lærerens vurdering har nået uddannelsens centralt godkendte handlingsorienterede mål. I modsat fald kan der eventuelt udleveres et deltagerbevis. Der udleveres enkeltfagsbevis for bestået enkeltfag.

Endvidere forudsættes at:

- Institutionen sikrer, at der til hvert hold er adgang til relevant udstyr og undervisningsmateriale.
- Institutionen gennemfører undervisningen inden for den maximale varighed, der er angivet for den pågældende uddannelse. En eventuel afkorting af varighed sker for den enkelte kursist ud fra en konkret vurdering af dennes forudsætninger.
- Institutionen sikrer, at lærerne på de enkelte hold har de relevante faglige og pædagogiske kvalifikation, og at de er ansat på en institution, der er godkendt til at udbyde AMU. Dette gælder også ved udlagt undervisning. Ved udliciteret undervisning skal lærerne være ansat på den virksomhed, der udliciteres til.
- Institutionen sikrer, at der for kursister med særlige behov stilles specialpædagogisk støtte til rådighed.
- Institutionen sikrer, at der afrapporteres efter reglerne i [viskvalitet.dk](#)
- Institutionen tilbyder alle kursister en vurdering af basale færdigheder i læsning, skrivning og regning.
- Institutionen udbyder og afholder IKV efter behov.

4.1 Institutionernes markedsføring af arbejdsmarkedsuddannelser

Regler om markedsføring af arbejdsmarkedsuddannelse og enkeltfag tilkøbet en fælles kompetencebeskrivelse er fastsat i:

- § 18 i [lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- § 11 i [bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser](#)
- § 10b i [lov om åben uddannelse \(erhvervsrettet voksenuddannelse\) m.v.](#)
- § 6 og § 19 i [bekendtgørelse om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser mv.](#)

Markedsføringsaktiviteter er en væsentlig del af udbydernes programansvar. Den opsøgende markedsføring, annoncering i f.eks. fagblade og på UG.dk, beskrivelser af udbuddet på uddannelsesinstitutionens hjemmeside, pjecer m.v. udgør ikke blot en væsentlig del af institutionens ansigt udadtil, men også en væsentlig del af det samlede AMU-systems. Markedsføringen giver virksomheder og medarbejdere kendskab til AMU's tilbud om systematisk kompetenceudvikling i forhold arbejdsmarkedets behov.

Markedsføringen skal være i overensstemmelse med formålet med de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB og i overensstemmelse med hensigterne med AMU-programmet. Derfor skal markedsføringen af hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse være målrettet AMU's målgruppe af ufaglærte og faglærte, og den skal være relevant i forhold til AMU's erhvervsrettede formål.

Det er et særligt ansvar at synliggøre, at arbejdsmarkedsuddannelserne fører til en landsdækkende kompetence og dækker uddannelsesbehov, som arbejdsmarkedets parter har identificeret og fundet relevante, og som staten på den baggrund yder støtte til. Det er derfor vigtigt, at markedsføring sker i forhold til uddannelsens centralt godkendte mål og i forhold til personer med uddannelsesbaggrund til og med erhvervsuddannelsesniveau jf. [AMU-bekendtgørelsen §11](#) og [AU-bekendtgørelsen §6](#).

Virksomheder og medarbejdere, som er målgruppe for markedsføringen, skal kunne identificere tilbuddet som en offentligt reguleret og kvalitetssikret aktivitet. Det er derfor hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelses eller enkeltfags mål for sig, der er rammen for markedsføringen og anvendelsen af uddannelsen. I markedsføringen skal det angives, at der er tale om arbejdsmarkedsuddannelse eller enkeltfag i FKB, og kursets titel og kode skal angives. Desuden må indholdet i den handlingsorienterede målformulering ikke ændres, og uddannelsen må ikke knyttes til et konkret produkt (for eksempel et it-program). I annonceringen skal der på uddannelsesinstitutionens hjemmeside og på [UG.dk](#) endvidere angives et minimumdeltagerantal for oprettelse af hold.

I særlige tilfælde, hvor uddybende informationsformidling i væsentligt grad hæmmer effekten af det valgte medies markedsføringsform (fx radiospots, plakater, busbannere), er minimumskravene til markedsføring af AMU, at

- den er målrettet AMU's målgruppe
- den må ikke gennem valg af ord, billeder eller medium sigter mod anvendelse i en ikke-arbejds-mæssig sammenhæng eller i øvrigt vildlede om uddannelsesaktivitetens mål eller indhold.
- den kan identificeres entydigt som en offentligt reguleret aktivitet (dvs. arbejdsmarkedsuddannelse eller enkeltfag), som ikke blandes sammen med ikke offentligt reguleret aktivitet (private kursusvirksomhed eller indtægtsdækket virksomhed)
- og at modtageren henvises til andet medie, hvor de uddybende informationer kan findes på en lettilgængelig måde.

Da udbud skal være åbne for alle, skal alle udbud af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB annonceres åbent på institutionens hjemmeside, på UG.dk og efteruddannelse.dk, og der skal være adgang for alle, der opfylder adgangsbetingelserne til AMU. Dette gælder også ved virksomhedsforlagt undervisning. Uddannelsen skal annonceres senest otte dage før kursusstart jf. bekendtgørelsen om åben uddannelse § 19. Dette krav kan fraviges, når der er tale om uddannelser, som igangsættes meget pludseligt og tæt på startdato. I sådanne tilfælde skal annonceringen have fundet sted dagen efter beslutningen om kursets gennemførelse og senest dagen inden kursusstart(jf. § 19 stk. 1. nr. 7 i [bekendtgørelse nr. 1543 af 27. december 2009](#) om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser). Følgende oplysninger skal fremgå af institutionens hjemmeside:

- godkendt kode og titel for AMU-uddannelsen eller enkeltfaget i FKB
- afholdelsesform
- minimumdeltagerantal for oprettelse af hold
- sted for afholdelse; også ved virksomhedsforlagt eller udliciteret undervisning er det den adresse, hvor undervisningen skal finde sted, der skal oplyses.
- eventuel tilmeldingsfrist
- begyndelses- og afslutningstidspunkt herunder tidspunkt for evt. afsluttende prøve
- eventuelle optagelsesbetingelser
- normeret uddannelsestid dvs. den godkendte varighed for AMU-uddannelsen eller enkeltfaget i FKB
- oplysning om fravigelse af den normerede uddannelsestid for enkeltfag i FKB med oplysning om den uddannelsestid/årsværksnormering, der træder i stedet for denne og oplysning om de forudsætninger hos deltagerne, dette nødvendiggør. Oplysningerne skal være offentligt tilgængelige fra annonceringstidspunktet
- deltagerbetalingens størrelse og
- for enkeltfagene oplysninger om i hvilken erhvervsuddannelse enkeltfaget indgår.

Den godkendte institution har ansvaret for, at markedsføringen er i overensstemmelse med de gældende regler. Dette gælder også, selv om markedsføringen udføres af andre end den godkendte institution i forbindelse med udlagt undervisning. Den godkendte institution skal derfor ved udlægning kontrollere underleverandørers markedsføring. Det kan for eksempel ske gennem stikprøvevis kontrol eller forhåndsgodkendelse af markedsføringsinitiativer. Ved virksomhedsforlagt eller udliciteret undervisning skal skolen stå for markedsføring efter samme regler, som hvis skolen selv udbød uddannelsen.

Når flere tilskudsberettigede uddannelsesaktiviteter markedsføres som et samlet kursusforløb, skal det fremgå, hvilke konkrete arbejdsmarkedsuddannelser der indgår, tillige med deltagerbetalingen for de enkelte dele. Institutionen skal ved udbud og markedsføring samtidig sikre, at uddannelsessøgende og virksomheder, der alene har behov for enkelte af uddannelserne i det samlede kursusforløb, kan få deres uddannelsesønske imødekommet på institutionen eller på en anden nærtliggende institution inden for en rimelig tid (jf. § 6 stk. 5. i [bekendtgørelse nr. 1543 af 27. december 2009](#) om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser.)

Hvis skolen skønner, at der er behov herfor, kan skolen give kursusforløbet en fælles titel, men de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag skal altid samtidig markedsføres med den godkendte titel og kode. Den fælles overskrift skal være loyal over for hensigten med AMU-systemet. Den fælles overskrift må ikke knytte forløbet til et konkret produkt, for eksempel et it-programmel. Det er således ikke tilladt, at et produkt, som f.eks. Adobe Photoshop, Microsoft Word og Microsoft Excel, nævnes i den fælles titel.

Markedsføringen må ikke sammenblende AMU-aktivitet og aktiviteter, som gennemføres som indtægtsdækket virksomhed (IDV) som f. eks. uddannelsesplanlægning.

4.2 Adgangsbetingelser, tilmelding og optagelse

4.2.1 Adgangsbetingelser

Regler om adgang til AMU er fastsat i:

- § 10a i [lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- § 8 i [Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser](#)

Adgang til AMU forudsætter, at kursisten enten har fast bopæl i Danmark eller reel og faktisk beskæftigelse i Danmark⁷, og institutionerne skal sikre, at mindst en af disse betingelser er opfyldt. På certifikatuddannelser kan der desuden være eventuelle adgangskrav, som er fastsat som led i myndighedskrav til certifikatet.

Ved fast bopæl i Danmark forstås, at den pågældende bor i landet og har dansk cpr. nr. (er folkestregeret i kommune i Danmark), mens beskæftigelse i Danmark forstås således, at den pågældende skal være beskæftiget i en virksomhed med hjemsted her i landet.

Beskæftigelsen betragtes alene som reel og faktisk, hvis den beskæftigede ud over deltagelsen i arbejdsmarkedsuddannelse eller individuel kompetencevurdering *enten* over for en arbejdsgiver og efter dennes anvisninger mod vederlag skal præstere ydelser, som normalt kan anses for henhørende under arbejdsmarkedet, *eller* i egen virksomhed udøver økonomisk aktivitet. En beskæftigelse, der er af så ringe omfang, at den alene udgør et rent marginalt supplement, anses ikke som reel og faktisk beskæftigelse.

Såfremt der er tale om en virksomhed, der tillige har forretningssteder i et eller flere andre lande, betragtes beskæftigelsen kun som beskæftigelse i Danmark, hvis den beskæftigede befinder sig i Danmark, mens beskæftigelsen udøves, for en ansats vedkommende dog også hvis denne hovedsageligt modtager anvisninger fra Danmark, når arbejdet udføres.

For ansøgere uden fast bopæl i Danmark skal ansøgeren - og for en ansats vedkommende også dennes arbejdsgiver - udtrykkeligt bekræfte, at betingelserne er opfyldt. Derudover skal det oplyses, om beskæftigelsen i Danmark er tidsbegrænset og i givet fald hvorledes, samt hvilke arbejdsfunktioner ansøgeren skal udfylde som led i beskæftigelsen.

Uddannelsesstedet kan kræve dokumentation for ansættelsesforholdet, for eksempel i form af ansættelseskontrakt og yderligere oplysninger til belysning af beskæftigelsen.

Personer, der har fast bopæl eller reel og faktisk beskæftigelse på Færøerne eller i Grønland, har adgang til AMU, mod at betale fuld deltagerbetaling dvs. takst inkl. moms, normpris og evt. tillæg til normprisen.

Beskæftigelseslovgivningens bestemmelser gælder for så vidt angår finansieringen af lediges deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser. Det betyder, at institutionerne kan optage ledige, der bor i Danmark, men at det afhænger af den pågældende lovgivning, om jobcentre har pligt til at udbetale taxametertilskud

⁷ Adgangsbetingelserne beskrives detaljeret i [bekendtgørelse nr. 1545 af 27. december 2009](#) om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser

og deltagerbetaling. Dette er uddybet i [lov nr. 606 af 14. juni 2007](#) om betaling for visse uddannelsesaktiviteter i forbindelse med lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.m.

For at sikre at ansøgeren sprogligt vil være i stand til at følge undervisningen med tilfredsstillende resultat, kan uddannelsesinstitutionen forud for optagelse til arbejdsmarkedsuddannelse pålægge ansøgeren at gennemføre en test i undervisningssproget eller undervisningssprogene. Arbejdsmarkedsuddannelse kan udbydes såvel på dansk som på andre sprog eller med en kombination af dansk og andre sprog jf. AMU-bekendtgørelsens § 8 stk. 3.

4.2.2 Tilmelding

Regler om tilmelding til AMU er fastsat i:

- § 18a i [lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- kapitel 4 i [bekendtgørelse om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser](#)

Virksomheder og selvstændige erhvervsdrivende skal tilmelde kursister via portalen [EfterUddannelse.dk](#). Den elektroniske tilmelding gælder alle uddannelsesinstitutioner, som er tilsluttet det administrative system EASY. Uddannelsesinstitutionen skal vederlagsfrit yde den fornødne vejledning og bistand til virksomheder og selvstændige i forbindelse med den digitale tilmelding.

Uddannelsesinstitutionen kan med fuldmagt fra virksomheden overtage opgaven med tilmelding og tage betaling for denne ydelse efter reglerne for indtægtsdækket virksomhed (IDV), forudsat at institutionen har oplyst virksomheden om, at den kan vælge at gennemføre tilmeldingen selv med vederlagsfri bistand og vejledning fra uddannelsesinstitutionen.

Uddannelsesinstitutionen skal fastsætte frister for ansøgning om optagelse. Ved uddannelser, hvor der er deltagerbetaling, skal uddannelsesinstitutionen fastsætte en frist for betaling for deltagelse i undervisningen jf. § 9 i bekendtgørelsen om åben uddannelse. Deltagerbetalingen skal være betalt senest ved uddannelsesinstitutionens aktivitetsindberetning til ministeriet jf. § 8 i bekendtgørelsen om deltagerbetaling ved erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. Se om frister for rettidig betaling i ministeriets IEU-instruks, som kan findes på ministeriets hjemmeside [uvm.dk](#)⁸.

4.2.3 Optagelse

§ 8 bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser:

”Uddannelsesstederne har pligt til at optage ansøgere til arbejdsmarkedsuddannelse inden for de i medfør af lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v. udmeldte rammer.

Stk. 2. Adgang til arbejdsmarkedsuddannelse har personer, der har fast bopæl eller beskæftigelse i Danmark, Grønland og på Færøerne. En ansøger skal opfylde eventuelle adgangskrav fastsat som led i myndighedskrav til uddannelse, hvor der udstedes certifikat, jf. § 12, stk. 2.

Stk. 3. En ansøger med dansk som andetsprog skal have opnået danskkundskaber på et niveau, hvorefter ansøgeren er i stand til at følge undervisningen på dansk. En ansøger kan blive pålagt at gennemfø-

⁸ Instruksen ligger under Administration, tilskud til institutioner, instrukser om tilskud

re en sprogttest forud for optagelse til arbejdsmarkedsuddannelse.

Stk. 4. En ansøger, som af pladmæssige grunde ikke kan optages til arbejdsmarkedsuddannelse, kan tilbydes optagelse på uddannelsesstedets venteliste. Optagelse på venteliste betragtes ikke som afslag på adgang. Uddannelsesstedet skal oplyse ansøgeren om, hvor og hvornår uddannelsen i øvrigt udbydes.

Stk. 5. Optagelse til arbejdsmarkedsuddannelse kan afslås, hvis en ansøger har deltaget i flere arbejdsmarkedsuddannelser eller enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse end nødvendigt af erhvervsmæssige årsager.

Stk. 6. Optagelse til arbejdsmarkedsuddannelse kan ikke betinges af organisationstilhørsforhold eller medlemskab af en arbejdsløshedskasse.”

Uddannelsesinstitutionen skal som udgangspunkt optage alle ansøgere, der opfylder adgangsbetingelserne i AMU. Hvis uddannelsesinstitutionen af kapacitetsmæssige årsager ikke kan optage alle rettidigt tilmeldte ansøgere, skal optagelse ske efter kriterier, der på forhånd er fastsat af institutionen. Institutionen må alene anvende fagligt relevante kriterier samt tilmeldingstidspunkt som udvælgelseskriterier. Kriterierne skal være offentligt tilgængelige fra det tidspunkt, hvor institutionen annoncerer den pågældende uddannelsesaktivitet (jf. § 9 i bekendtgørelse nr. 1543 af 27. december 2007 om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser m.v.)

For ansøgere, som institutionen er bekendt med forgæves har ansøgt om optagelse på et hold, opretter institutionen venteliste eller henviser til en anden udbyder, hvor ansøgeren hurtigere kan få opfyldt sit uddannelsesbehov. Uddannelsesinstitutionerne skal samarbejde om og koordinere ventelister med henblik på, at ansøgerne hurtigst muligt får opfyldt deres uddannelsesbehov. Optagelse på venteliste betragtes ikke som afslag på adgang. Uddannelsesstedet skal oplyse ansøgeren om, hvor og hvornår uddannelsen i øvrigt udbydes.

Ud fra den centralt godkendte handlingsorienterede målformulering kan institutionerne ved kursusstart vurdere, om kursisterne har det faglige niveau, som forudsættes for at kunne nå uddannelsens mål inden for den angivne maksimale varighed. Hvis kursister ved denne visitation viser sig ikke at have det faglige niveau, skal institutionen om muligt henvise til en uddannelse, som modsvarer kursistens kompetenceudviklingsbehov.

Hvis det er relevant, kan en person tage samme uddannelse flere gange. Der kan fx være et behov, hvis man har deltaget i en arbejdsmarkedsuddannelse uden at få uddannelsesbevis, fordi uddannelsesmålet ikke er nået. Ligeledes kan det være relevant at tage en arbejdsmarkedsuddannelse igen, hvis der er sket væsentlige indholdsmæssige ændringer, som gør den tidligere uddannelse er forældet. Endelig kan det være relevant i multiplankurser, som er kurser, hvor arbejdsmarkedsuddannelsens målformulering er godkendt således, at undervisningen kan gennemføres med udgangspunkt i forskellige materialer (se f.eks. arbejdsmarkedsuddannelsen 42002 Fremstilling af tagrender og nedløb, der er godkendt til gennemførelse i zink eller kobber), og den pågældende kursist har brug for at lære at anvende begge materialer.

Selv om en person opfylder betingelserne for adgang, kan en uddannelsesinstitution afslå at optage vedkommende, hvis han/hun har deltaget i flere arbejdsmarkedsuddannelser ”end nødvendigt af erhvervsmæssige årsager”. Afgørelse om afslag skal foretages ud fra en konkret vurdering i forhold til den pågældende person.

Uddannelsesinstitutionen kan ikke få tilskud til optag af egne ansatte på arbejdsmarkedsuddannelse, ligesom der kun kan ydes tilskud svarende til den udmeldte aktivitetsramme.

4.3 Tilrettelæggelse

§ 9 stk. 2 i [bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser](#):

”Uddannelsesstederne kan afholde arbejdsmarkedsuddannelse som sammenhængende undervisning eller opsplittet undervisning alle ugens dage og som undervisning om aftenen, natten og i weekenden.”

Uddannelsesinstitutionerne kan frit vælge afholdelsesform på grundlag af indholdet i arbejdsmarkedsuddannelsernes handlingsorienterede målformuleringer og de fælles kompetencebeskrivelser (FKB).

I bemærkningerne til § 11 i L 73, 2002, Forslag til lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. hedder det således: ”Arbejdsmarkedsuddannelserne er uddannelser, som primært tilrettelægges som sammenhængende undervisning i dagtimerne, det vil sige som en uddannelsesindsats, der foregår i arbejdstiden. (...) Der vil fortsat være mulighed for at vælge andre tilrettelæggelsesformer efter uddannelsesstedernes eget valg, og der vil ikke være begrænsninger heri. Det vil sige, at uddannelserne f.eks. frit kan opsplittes over enkelte dage, tilrettelægges som aftenundervisning, som undervisning på lørdage og søndage og som undervisning om natten. Uddannelserne kan også som hidtil tilrettelægges som fjernundervisning eller forlagt til en virksomhed og fortsat afholdes, selv om der kun er tilmeldt deltagere fra én virksomhed”.

4.3.1 Afholdelsesformer

Det er uddannelsesinstitutionernes opgave at omsætte arbejdsmarkedsuddannelsernes centralt godkendte handlingsorienterede målformulering til konkret undervisning, og dermed fastlægge vejen ad hvilken kursisterne kan nå uddannelsernes mål. Dette må dog ikke føre til en omskrivning af de centralt godkendte handlingsorienterede mål.

En arbejdsmarkedsuddannelse fører til samme landsdækkende kompetence uanset på hvilken uddannelsesinstitution i Danmark, den er erhvervet. Hovedformålet med afholdelsen er derfor, at kursisterne gennem undervisningen kommer frem til denne landsdækkende kompetence.

Ved tilsyn skal en uddannelsesinstitution kunne dokumentere, hvorledes en undervisning er tilrettelagt, fx ved at fremvise anvendt undervisningsmateriale og opgaver, tests etc.

Institutionen overvejer relevante afholdelsesformer, herunder undervisning i åbent værksted, fjernundervisning og virksomhedsforlagt undervisning, med henblik på at sikre at relevante uddannelsesbehov imødekommes med et fagligt og pædagogisk udbud, som opfylder målgruppens efterspørgsel og behov for kompetenceudvikling. Ved udliciteret eller udlagt undervisning bør der altid være truffet aftale om den konkrete afholdelsesform, idet afholdelsesformen blandt andet har betydning for uddannelsernes taxametertilskud. Virksomhedsforlagt undervisning er dog ikke en mulighed ved udliciteret undervisning.

Arbejdsmarkedsuddannelsen er udviklet med henblik på at kunne gennemføres med de afholdelsesformer, der vælges af uddannelsesinstitutionerne. Der forventes en praksisnær undervisning, og undervisningen må ikke tilrettelægges med produktion for øje. Deltagerne kan derfor ikke producere produkter til salg, betjene virkelige kunder eller udføre andre jobfunktioner i kursustiden. AMU kan således ikke tilrettelægges som vekseluddannelse, hvor en del af uddannelsestiden udgøres af praktikuddannelse, således som det foregår i erhvervsuddannelserne.

Deltagelse i produktion under observation/instruktion fra en instruktør kan ikke være AMU og udløser derfor ikke VEU-godtgørelse. Det gælder endvidere generelt, at der kun ydes VEU-godtgørelse i det omfang, udbuddet udløser tilskud efter lov om åben uddannelse, jf. § 3, stk. 1 i lov om godtgørelse ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.

For enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse gælder, at enkeltfaget skal gennemføres med henblik på, at kursisterne når uddannelsesmålet som er beskrevet i uddannelsesordningen for den erhvervsuddannelse, faget stammer fra. Kursisterne bedømmes efter uddannelsesordningens bestemmelser. Enkeltfag i FKB kan gennemføres med samme afholdelses- og tilrettelæggelsesformer som arbejdsmarkedsuddannelse.

4.3.2 Undervisningssprog

§ 9 stk. 4 i [bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser](#):

”Undervisningsstederne afholder normalt arbejdsmarkedsuddannelse med dansk som undervisningssprog. Undervisningen kan afholdes på andre sprog end dansk eller med en kombination af dansk og andre sprog, hvis det er oplyst ved markedsføringen, jf. § 11, stk. 4, medmindre myndighedskrav er til hinder herfor.”

Arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB afholdes normalt med dansk som undervisningssprog. Undervisningen kan afholdes på andre sprog end dansk eller med en kombination af dansk og andre sprog, hvis det er oplyst ved markedsføringen. Ligeledes kan eventuelle prøver afholdes på et andet sprog end dansk, med mindre andet fremgår af den handlingsorienterede målformulering. Det er op til skolerne, hvordan undervisning og prøveafholdelse på andre sprog end dansk tilrettelægges.

I certifikatuddannelser kan der være myndighedskrav, der hindrer, at der undervises på andre sprog end dansk. Uddannelsesbeviser og certifikater udstedes på dansk. Hvis der er behov for det, kan de dog oversættes til engelsk. Se afsnit om beviser og certifikater.

Efteruddannelsesudvalgene kan udvikle undervisningsmateriale på andre sprog end dansk og kan søge om tilskud til udviklingsarbejdet ved den årlige ansøgning om midler fra puljen til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser mv. Undervisningsmateriale udviklet af efteruddannelsesudvalgene med tilskud offentliggøres på Materialeplatformen på www.emu.dk, hvor det kan hentes gratis af uddannelsesinstitutionerne.

Efter § 8 a, stk. 2, i lov om åben uddannelse kan uddannelsesinstitutionen ved fastlæggelse af deltagerbetaling eventuelt tillægge et beløb som betaling for en særlig tilrettelæggelses- og afholdelsesform ved deltagelse i en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag i FKB. Hjælp til tolkning er i lovens forarbejder nævnt som et eksempel på en ydelse i tilknytning til uddannelsen, der vil kunne begrunde et sådant tillæg. Læs mere om tillæg til normprisen i kapitel 4.

4.3.3 Normeret max. varighed

Arbejdsmarkedsuddannelsens/enkeltfagets forventede tidsmæssige udstrækning opgøres som varighed. Varigheden angives i hele eller halve dage, hvor en dag svarer til 7,4 klokke timer. Der godkendes normalt ikke arbejdsmarkedsuddannelser med en varighed på mindre end en dag.

Den vejledende varighed afspejler den varighed, der er nødvendig for, at målet for kompetenceudviklingen kan nås af kursister fra udviklingsmålgruppen i det relevante jobområde og den sværhedsgrad og kompleksitet, der skal opnås gennem uddannelsen.

For kursister, der kan nå uddannelses mål på kortere tid, er der mulighed for afkortning af varigheden på baggrund af en konkret vurdering af den enkelte jf. AMU-bekendtgørelsens §9. Afkortning kan aftales før uddannelsen påbegyndes, for eksempel på baggrund af en individuel kompetencevurdering, eller det kan besluttes under uddannelsen, hvis deltageren har nået målet før den normerede tid. Afkortning af varighed af en arbejdsmarkedsuddannelse vil ikke kunne foretages i forhold til hele hold, og det er den godkendte og maksimale varighed, der skal oplyses ved markedsføring.

Ved afkortning af en uddannelses maksimale varighed kan der kun opkræves deltagerbetaling og indberettes tilskudsudløsende aktivitet svarende til den faktiske varighed i klokke timer.

Det gælder for enkeltfag i FKB, at disse kan afkortes for hele hold for deltagere med særlige forudsætninger. Ved annonceringen af enkeltfag skal uddannelsesinstitutionen oplyse varigheden samt de forudsætninger, den kortere varighed kræver af deltagerne jf. bekendtgørelse om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser § 19. stk. 1, nr. 7, litra h.

4.3.4 Undervisningstid

En undervisningsdag i en arbejdsmarkedsuddannelse svarer til 7,4 klokke timer. Antallet af lektioner, der kan gennemføres på en undervisningsdag afhænger af den enkelte institutions beslutning om lektionernes varighed, samt af længden på de pauser, der er indlagt i løbet af undervisningsdagen. Omfanget af pauser skal følge normerne på arbejdsmarkedet.

Institutionen kan vælge at udbyde undervisning på deltid, hvormed der er færre undervisningstimer pr. dag. Dette forudsætter dog, at der undervises i tilsvarende flere dage, så antallet af undervisningstimer svarer til angivelsen i målbeskrivelsen.

Undervisningen kan tilrettelægges som aften-, nat- eller weekendundervisning. Denne afholdelsesform er dog primært tiltænkt undervisning, hvor medarbejderne fast arbejder på disse tidspunkter.

Ved arbejdsmarkedsuddannelse opereres der ikke med lærerfri undervisning eller undervisningsfri timer og eventuelle hjemmeopgaver eller lektier kan ikke tælles som en del af undervisningstiden. Det er således ikke i overensstemmelse med reglerne f.eks. at stoppe undervisningen på en arbejdsmarkedsuddannelse med en maksimal varighed på 5 dage (svarende til 37 klokke timer) efter 34 klokke timer.

Der er i arbejdsmarkedsuddannelserne ikke mulighed for praktik på egen virksomhed eller anden arbejdsplads (bortset fra særligt tilrettelagte forløb for flygtninge og indvandrere). Det betyder, at det er en forudsætning for at opkræve deltagerbetaling, indberette aktivitet med henblik på taxametertilskud

eller udbetale VEU-godtgørelse, at undervisningen gennemføres med det antal klokke-timer, der svarer til uddannelsens maksimale varighed.

Hvis institutionen foretager en afkorting af varigheden for den enkelte kursist, hvilket forudsætter en individuel vurdering (læs afsnit om normeret max. varighed) gælder dog, at der kan opkræves deltagerbetaling, indberettes aktivitet og udbetales VEU-godtgørelse svarende til det afholdte antal timer.

Hvis en institution vælger at gennemføre en arbejdsmarkedsuddannelse med en vejledende maksimal varighed på f.eks. 3 dage på f.eks. 2 dage med f.eks. 11,1 klokke-timer om dagen, kan institutionen stadig opkræve deltagerbetaling og indberette aktivitet svarende til 3 dage, mens der kan udbetales VEU-godtgørelse for 2 dage, idet der maksimalt kan udbetales VEU-godtgørelse for 7,4 timer per dag

4.3.5 Opsplittet undervisning

I forbindelse med en praksisnær tilrettelæggelse af AMU-undervisning kan det være relevant, at deltageren får lejlighed til at afprøve eller reflektere over det lærte i forbindelse med den daglige jobudøvelse, evt. gennem løsning af en mindre opgave i forbindelse med arbejdet, og at deltageren efterfølgende får lejlighed til at drøfte afprøvning/ refleksion/ opgaveløsning med læreren og de øvrige deltagere.

Opsplittet undervisning betyder, at undervisningen afholdes med varigheden opsplittet over et længere tidsforløb, for eksempel én dag om ugen i fem uger. Splitundervisning kan tilrettelægges både som fuld- og deltidsundervisning. Denne afholdelsesform kan vælges enten af pædagogiske grunde eller for at tilgodes virksomheder, der ikke kan have medarbejdere på uddannelse flere dage i træk eller en hel uge ad gangen.

Det skal understreges, at deltageren ikke på samme tid kan passe sit arbejde og være på kursus, og at den ovenfor beskrevne afprøvning/refleksion/opgave derfor ikke er en tilskudsberettiget aktivitet. En tilskudsberettiget aktivitet er alene knyttet op på den periode, hvor der foregår undervisning med en lærer afsat til dette formål.

4.3.6 Fjernundervisning/tilstedeværelsesundervisning

Som fjerneundervisning betegnes undervisning, der ikke som udgangspunkt forudsætter, at kursister og lærer i normale tilfælde uden brug af tekniske hjælpemidler kan se eller høre hinanden.

En arbejdsmarkedsuddannelse kan tilrettelægges således, at afholdelsesformen fjernundervisning anvendes i hele forløbet eller en del af forløbet. Hvis over 50 procent af den samlede undervisning er tilrettelagt som fjernundervisning, indberettes hele arbejdsmarkedsuddannelsen med tilskudsmærket ”fjernundervisning”. Det vil sige, at hele arbejdsmarkedsuddannelsen udløser undervisningstaxameter-tilskud og fællesudgiftstaxameter-tilskud, men ikke bygningstaxameter-tilskud. Deltagerne kan i denne situation ikke få godtgørelse til uddannelsen. Hvis andelen af hele arbejdsmarkedsuddannelsens undervisning, der er tilrettelagt som fjernundervisning udgør højst 50 pct. af uddannelsen, udløses både undervisnings-, fællesudgifts- og bygningstaxameter-tilskud. Deltagerne kan få godtgørelse til hele uddannelsen.

Definitionen forudsætter, at der er tilrettelagt relevante læringsaktiviteter, som forudsætter løbende dialog og aktivt samspil mellem deltager og lærer i 100 pct. af tiden, men åbner for, at en del af undervisningen kan foregå uden for uddannelsesinstitutionen og typisk via nettet.

I fjernundervisning kan læreprocessen være asynkron eller synkron. Ved asynkron fjernundervisning bestemmer den lærende selv tidspunkt, sted og tempo og kommunikerer som regel med underviseren og andre deltagere via e-mail eller lignende. Ved synkron fjernundervisning kommunikerer lærer og kursister direkte med hinanden i et virtuelt klasseværelse eller lignende.

Ved fjernundervisning, f.eks. i form af e-læring, stilles særlige krav til tilrettelæggelsen, da læreren ikke har mulighed for at følge den enkelte deltager så tæt som ved klasserumsundervisning. Læreren bør derfor have en skærpet opmærksomhed på, hvordan den enkelte deltager når uddannelsens mål. I den forbindelse skal læreren være aktivt opsøgende i forhold til den enkelte, og undervisningen skal tilrettelægges således, at det er muligt at følge den enkelte f.eks. via krav om ”studieaktivitet” i form af mail, deltagelse i et conferencesystem el.lign.

Uanset om der er tale om asynkron eller synkron fjernundervisning skal skolen sætte en lærer af i hele arbejdsmarkedsuddannelsens godkendte varighed, og undervisningen skal være planlagt med læringsaktiviteter i hele den godkendte varighed, således at deltagerne modtager den undervisning, de har krav på. Skolen skal ved tilsyn kunne dokumentere, at der er blevet brugt lærertid svarende til den normerede varighed og skal kunne dokumentere, hvad lærerens tid er blevet brugt til. Dette er en forudsætning for, at forløbet kan udløse taxametertilskud.

Når afholdelsesformen fjernundervisning anvendes i AMU, sker det (som altid i AMU) med henblik på, at deltagerne når det centralt godkendte handlingsorienterede mål med arbejdsmarkedsuddannelsen. Deltagerne skal bedømmes og have AMU-uddannelsesbevis.

Det skal understreges, at deltagerne og underviserens fælles tilstedeværelse i minimum 51 pct. af tiden, kombineret med selvtræning, opgaveløsning eller lignende, mens deltageren passer sit arbejde i resten af tiden, ikke er tilstrækkeligt til, at uddannelsesinstitutionen kan opkræve taxameter og deltagerne kan opnå VEU-godtgørelse i forhold til uddannelsens godkendte varighed.

4.3.7 Åbent værksted

Denne afholdelsesform betyder, at deltagerne med samme lærer/lærere i samme lokale, deltager i forskellige uddannelser eller kursusforløb inden for samme område eller beslægtede områder.

Deltagerne kan optages successivt, når der er ledige pladser, og når det passer bedst ind i virksomhedens planlægning. Deltagerne kan afslutte undervisningen, når uddannelsens mål er nået, også hvis uddannelsens mål er nået inden udløb af den vejledende maksimale varighed. Se afsnit om normeret max varighed.

Åbent værksted kan tilrettelægges med heltidsundervisning, deltidsundervisning, opsplittet undervisning samt undervisning i weekenden og om aftenen.

4.4 Vurdering af basale færdigheder

§ 14 a i [lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#):

”Alle, der deltager i arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse eller individuel kompetencevurdering efter denne lov, skal have mulighed for at få vurderet deres basale færdigheder i læsning, skrivning, stavning, regning eller matematik samt vejledning i tilknytning hertil.

Stk. 2. Vurdering af basale færdigheder efter stk. 1 anvendes som grundlag for at

- 1) tilrettelægge undervisningen i overensstemmelse med vurderingsresultatet,
- 2) vejlede deltageren til uddannelse og undervisning i læsning, skrivning, stavning, regning eller matematik efter anden lovgivning, herunder forberedende voksenundervisning, og
- 3) vejlede deltageren til og tilrettelægge uddannelsesforløb, der kombinerer uddannelse efter denne lov med uddannelse og undervisning i læsning, skrivning, stavning, regning eller matematik efter anden lovgivning, herunder forberedende voksenundervisning.

Der er desuden fastsat regler i:

- § 16 i bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser

Uddannelsesinstitutionerne skal tilbyde samtlige kursister i arbejdsmarkedsuddannelse eller enkeltfag i FKB en vurdering af deres basale færdigheder i læsning, skrivning, stavning, regning og matematik⁹.

I tilknytning til vurderingen skal uddannelsesinstitutionerne tilbyde kursisterne vejledning om relevante undervisnings- og uddannelsestilbud, for eksempel forberedende voksenundervisning (FVU), undervisning for ordblinde eller arbejdsmarkedsuddannelse i faglig læsning og skrivning og faglig regning og matematik eller i dansk som andetsprog.

Det er frivilligt for den enkelte kursist, om han/hun vil tage imod et tilbud om vurdering af hans/hendes basale færdigheder. Vurderingen må derfor ikke gøres til en obligatorisk del af deltagelsen i arbejdsmarkedsuddannelser, og det skal fremgå overfor kursisterne, at der er tale om et tilbud.

Uddannelsesinstitutionernes forpligtelse til at tilbyde en vurdering af basale færdigheder er vedtaget som en del af en særlig indsats for at styrke læse-, skrive- og regneindsatsen for voksne. Undersøgelser viser, at mange voksne har problemer med læsning, skrivning, regning og matematik. Alene på AMU regner man med, at cirka en tredjedel af kursisterne har læse- og skrivevanskeligheder.

Vurderingen af basale færdigheder og vejledning i tilknytning hertil forventes at kunne øge kursisternes motivation for at deltage i voksen- og efteruddannelse og muligheder for at gennemføre.

⁹Vejledning om Vejledende læsetest for voksne og vejledende matematiktest for voksne (vurdering af basale færdigheder)

kan findes på www.emu.dk. http://www.emu.dk/amu/basale_faerdigheder/index.html

[Vejledning om FVU på de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner. Afsnit om vurdering af basale færdigheder s. 20 og 27.](http://www.uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Uddannelser-til-voksne/Overblik-over-veiledning-om-FVU-pa-de-erhvervsrettede-uddannelsesinstitutioner)

[http://www.uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Uddannelser-til-voksne/Overblik-over-](http://www.uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Uddannelser-til-voksne/Overblik-over-veiledning-om-FVU-pa-de-erhvervsrettede-uddannelsesinstitutioner)

[voksenuddannel-](http://www.uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Uddannelser-til-voksne/Overblik-over-veiledning-om-FVU-pa-de-erhvervsrettede-uddannelsesinstitutioner)

[ser/~media/UVM/Filer/Udd/Voksne/PDF11/110228_Vejledning_FVU_erhvervsrettede_uddannelsesinstitutioner.ashx](http://www.uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Uddannelser-til-voksne/Overblik-over-veiledning-om-FVU-pa-de-erhvervsrettede-uddannelsesinstitutioner)

Uddannelsesinstitutionen skal bruge vurderingen af de basale færdigheder som grundlag for

- at tilrettelægge og tilpasse den enkelte kursists AMU-undervisning med henblik på at understøtte gennemførelse og forbedre udbyttet af AMU-undervisningen
- at vejlede kursisten til undervisning i basale færdigheder efter anden lovgivning, når vurderingen tyder på, at kursisten vil kunne have udbytte deraf
- at vejlede kursisten til og tilrettelægge forløb, der kombinerer AMU og f.eks. FVU.

4.5 Individuel kompetencevurdering (IKV)

Regler om individuel kompetencevurdering er fastsat i

- § 15 til § 15 c i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.
- § 16 i bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser
- § 5 i bekendtgørelse om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser m.v.

IKV-programmet giver den enkelte IKV-deltager mulighed for at få vurderet og anerkendt sine realkompetencer - uanset hvor og hvordan de er erhvervet. De kompetencer, som en IKV-deltager kan få vurderet og anerkendt ved at gennemføre IKV, svarer til de kompetencer, som beskrives i de centralt godkendte mål for arbejdsmarkedsuddannelser eller for enkeltfag, der er optaget i en fælles kompetencebeskrivelse.

Formålet med IKV er at undgå, at en person bruger tid på at uddanne sig i noget hun/han kan og ved i forvejen i stedet for at bruge tid på at bygge videre på det lærte og lære nyt.

Et uddannelsessted kan gennemføre individuel kompetencevurdering i forhold til arbejdsmarkedsuddannelser/enkeltfag, der er tilkøbt de fælles kompetencebeskrivelser, som uddannelsesstedet er godkendt til at udbyde.

Uddannelsesstedet anerkender en deltagers realkompetencer på baggrund af et individuelt tilrettelagt vurderingsforløb, hvor deltageren får mulighed for at demonstrere sine realkompetencer inden for det ønskede kompetenceområde. Uddannelsesstedet kan udstede dokumentation for anerkendte kompetencer i form af:

- AMU-uddannelsesbevis, når uddannelsesstedet vurderer, at deltageren har kompetencer, der svarer til et helt godkendt handlingsorienteret uddannelsesmål tilkøbt en fælles kompetencebeskrivelse
- AMU-kompetencebevis, når uddannelsesstedet vurderer, at deltageren har kompetencer, der svarer til dele af et godkendt handlingsorienteret uddannelsesmål tilkøbt en fælles kompetencebeskrivelse.

For så vidt der for en kompetence, der ønskes anerkendt, ikke udstedes uddannelsesbevis eller kompetencebevis, skal uddannelsesstedet udarbejde en uddannelsesplan, der tager afsæt i deltagerens anerkendte kompetencer og indeholder de arbejdsmarkedsuddannelser/enkeltfag tilkøbt fælles kompetencebeskrivelser, som deltageren skal gennemføre for at nå sit kompetencemål (jf. § 16 stk. 1 i [bekendtgørelse 806 af 29. juni 2007](#) om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser).

IKV kan ikke gennemføres som fjernundervisning, jf. § 16 stk. 4 i bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser.

Der kan i forhold til visse certifikatuddannelser ikke ske en afkortning gennem brug af IKV. Et certifikat er defineret i forhold til bestemte myndigheds- eller branchekrav, og der vil ofte være defineret et bestemt krav om, at deltageren skal have fulgt undervisningen for at kunne få et certifikat. På nogle områder kan det dog være mulighed for, at deltageren blot gennemfører en certifikatprøve, hvis deltageren har forudsætningerne for det. Det ofte stillede krav om, at deltageren skal have fulgt undervisningen for at opnå certifikat, udelukker muligheden for, at der kan gennemføres en IKV. Kravet er som oftest opstillet af sikkerhedsmæssige hensyn, som vil være mere tungtvejende end det fleksibilitetsmæssige hensyn, som ligger til grund for IKV-tilbuddet. Dette er baggrunden for, at det ikke er muligt at afkorte disse certifikatuddannelser gennem brugen af IKV. I de tilfælde, hvor der er mulighed for blot at gå op til certifikatprøven, er der mulighed for at få anerkendelse for allerede erhvervede kompetencer uden at gennemføre undervisningen.

Mulighederne for afkortning gennem IKV fremgår således af den lovgivning el. lign., som det enkelte certifikat reguleres efter. Man kan finde en henvisning til bestemmelserne i Uddannelsesadministration.dk under den enkelte arbejdsmarkedsuddannelse.

IKV i AMU må ikke udliciteres. Det betyder, at uddannelsesinstitutionen ikke må anvende underleverandører til at udføre IKV i AMU.

4.6 Tilbud til flygtninge og indvandrere (F/I)

Regler om AMU's tilbud til flygtninge og indvandrere er fastsat i:

- § 14 i [lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- §§ 13 og 15 i bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelse som ændret ved hhv. bekendtgørelsenr. 45 af 22. september 2010 og bekendtgørelsenr. 806 af 26. juni 2007.

AMU's tilbud til flygtninge og indvandrere giver tosprogede, der ikke har de nødvendige grundlæggende forudsætninger for at deltage i arbejdsmarkedsuddannelse, mulighed for at kvalificere sig. Tilbuddet består dels af arbejdsmarkedsuddannelser målrettet flygtninge og indvandrere, dels i muligheden for at den enkelte udbyder af arbejdsmarkedsuddannelse fleksibelt kan tilrettelægge særlige uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere. De særlige uddannelsesforløb kan efter nærmere retningslinjer frit kombineres af arbejdsmarkedsuddannelser, herunder arbejdsmarkedsuddannelser målrettet flygtninge og indvandrere, enkeltfag i FKB og eventuelt praktik efter behov¹⁰.

¹⁰ Jf. [Veiledning nr. 9216 af 29. april 2004 til AMU's program for flygtninge og indvandrere](#) og [Håndbog i AMU's tilbud for flygtninge og indvandrere](#). Ministeriet for Børn og Undervisnings håndbogsserie nr. 16, 2006.

Opdateret oversigt over kurser kan ses på

<http://www.uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Uddannelser-til-voksne/Overblik-over-voksenuddannelser/Arbejdsmarkedsuddannelser/Tosprogede-i-AMU>

AMU's særlige tilbud til tosprogede består altså af

- Arbejdsmarkedsuddannelser specielt udviklet til flygtninge og indvandrere, f.eks. i dansk som andetsprog, introduktion til et brancheområde eller almen fødevarehygiejne. Kurserne kan udbydes enkeltstående eller som element i særlige uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere og
- Særlige uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere, der kan sammensættes af
 - Arbejdsmarkedsuddannelser, herunder arbejdsmarkedsuddannelser specielt udviklet til flygtninge og indvandrere
 - Enkeltfag optaget i fælles kompetencebeskrivelser
 - Praktik

Der skal indgå mindst to af ovenstående elementer, for at der er tale om et særligt uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere. En uddannelsesinstitution kan frit sammensætte forløb af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag inden for de fælles kompetencebeskrivelser, institutionen er godkendt til, når følgende regler følges:

- I uddannelsesforløb, hvor der indgår en eller flere af uddannelserne i dansk som andetsprog, skal en del af undervisningen i dansk som andetsprog ske integreret eller overlappende med den faglige undervisning i minimum 1/4 og maksimum 1/3 af den ugentlige undervisningstid.
- Uddannelsesinstitutionen kan forlænge varigheden af en, flere eller alle dele af de uddannelseselementer, der indgår i forløbet med op til 25 % af den ugentlige undervisningstid.
- Indgår der praktik i forløbene, må den maksimalt vare 12 uger. De enkelte praktikperioder vil normalt have en varighed på op til fire uger. Praktikdelen må ikke være længere end undervisningsdelen.

Praktik må kun tilbydes i forbindelse med særlige uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere og det samme gælder for uddannelsen 40137 Fagunderstøttende dansk som andetsprog for F/I. Institutionen skal være opmærksom på at for at anvende ovenstående muligheder, skal hele forløbet oprettes i EASY på en gang som et særligt forløb for flygtninge og indvandrere. Der er tilknyttet en koordinationstakst til særlige uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere.

Deltagere i AMU's tilbud til flygtninge og indvandrere skal som minimum have danskkundskaber svarende til Prøve i Dansk 1, jf. [Lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.](#), men der vil ofte blive fordret et højere dansksprogligt niveau, for at deltagerne kan få et tilstrækkeligt udbytte af undervisningen. En ansøger til et særligt uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere skal gennemgå en sprogttest forud for optagelse på uddannelsen. Danskforudsætninger kan afklares inden for rammerne af Individuel kompetencevurdering (IKV).

Lærere, der underviser i dansk som andetsprog, skal have uddannelsen til underviser i dansk som andetsprog eller tilsvarende kvalifikationer.

4.7 Bedømmelse og bevis

Regler om bedømmelse og bevis for arbejdsmarkedsuddannelse er fastsat i:

- § 12 i [bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser](#)

Regler om bedømmelse af enkeltfag (enkeltofag tilkøbet FKB følger de generelle regler for enkeltfag) er fastsat i:

- § 17 stk. 2 i [bekendtgørelse om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

Ved afslutning af hver arbejdsmarkedsuddannelse bedømmer læreren, om kursisten har nået de centralt godkendte handlingsorienterede mål, og denne bedømmelse danner baggrund for udstedelse af et uddannelsesbevis. Der gives ikke karakter.

I forbindelse med certifikatuddannelser kan der være særlige krav til bedømmelse, som vil fremgå af uddannelsesbeskrivelsen i uddannelsesadministration.dk.

Der skal udstedes godkendt AMU-uddannelsesbevis til kursister, der har nået uddannelsens mål. Beviser udskrives gennem det administrative system EASY. Institutionen attesterer på uddannelsesbeviset, at læreren har bedømt, at en kursist har nået uddannelsens centralt godkendte mål. I beviseteksten kan der være mulighed for at krydse af, om undervisningen er gennemført med et særligt materiale eller lignende. Hvis en kursist efter lærerens bedømmelse ikke har nået uddannelsens mål, kan der eventuelt udstedes et deltagerbevis.

Ved forløb, som er sammensat af flere arbejdsmarkedsuddannelser, skal deltagerne bedømmes i forhold til hver enkelt af de uddannelser, der indgår i forløbet, og have uddannelsesbevis for hver enkelt af de arbejdsmarkedsuddannelser, hvor målet nås. Uddannelsesinstitutionen kan derudover, hvis det ønskes, udlevere et samlet bevis for forløbet. Det er ingen formkrav til et sådant bevis.

Forudsætningen for at få uddannelsesbevis er som nævnt i AMU-bekendtgørelsen, at deltageren har nået uddannelsens mål. Deltagerens tilstedeværelse i et bestemt antal timer kan således ikke lægges til grund for udstedelse af uddannelsesbevis.

Enkeltofag i FKB bedømmes i henhold til den uddannelsesordning, de stammer fra.

Der kan ikke udstedes AMU-uddannelsesbevis eller bevis for enkeltfag på baggrund af kurser udbudt som indtægtsdækket undervisning.

Kurser for ledige, som købes af et jobcenter og afregnes til den gældende takst og gennemføres i henhold til den godkendte målbeskrivelse og godkendt varighed, regnes ikke for IDV, og der kan udstedes AMU-uddannelsesbevis eller bevis for enkeltfag.

Kurser for personer, der har fast bopæl eller faktisk beskæftigelse på Færøerne eller i Grønland, som afregnes til gældende takst og gennemføres i henhold til den godkendte målbeskrivelse og godkendt varighed, regnes ikke for IDV, og der kan udstedes AMU-uddannelsesbevis eller bevis for enkeltfag.

Ved tilsyn skal uddannelsesinstitutionen kunne redegøre for grundlaget for bedømmelsen af deltagernes målopfyldelse og dermed for udstedelsen af bevis. Det kan for eksempel være i form af opgaveformuleringer eller beskrivelse af bedømmelsesmetode.

Uddannelsesbeviser registreres i en database i det administrative system EASY. Hvis et uddannelsesbevis bliver væk for en tidligere deltager, kan alle erhvervsskoler udskrive et nyt bevis på baggrund af oplysning om deltagerens personnummer. For dette kan skolerne ikke tage et gebyr. Begrundelsen for dette er, at opkrævningen forudsætter en eksplicit hjemmel i lov eller tekstanmærkning på finansloven, og der er ikke en sådan lovhjemmel på dette område.

4.7.1 Oversættelse af uddannelsesbevis til engelsk

AMU-uddannelsesbeviser oversat til engelsk (Certificate Supplement) kan hentes på [Styrelsen for universiteter og Internationaliserings hjemmeside](#)

Certificate Supplement er en beskrivelse, som er et tillæg til uddannelsesbeviset for de danske erhvervsuddannelser, herunder arbejdsmarkedsuddannelser. Tillægget kan frit hentes af alle fra hjemmesiden. Formålet med tillæggene er at fremme den internationale mobilitet og at skabe gennemsigtighed mellem de europæiske erhvervsrettede uddannelser.

De danske tillæg til uddannelsesbeviser er baseret på teksten på uddannelsesbeviset for arbejdsmarkedsuddannelsen. I tillægget redegøres for uddannelsens navn og længde, samt hvilke kvalifikationer og færdigheder man opnår, og hvilke typiske job og arbejdsområder uddannelsen kvalificerer til.

Tillægget skal primært bruges af personer, som vil søge arbejde i udlandet, og af udenlandske arbejdsgivere, som ansætter medarbejdere med en dansk, erhvervsrettet uddannelse. Tillægget er en slags varedeklaration, som tydeliggør, hvad uddannelsen indeholder.

Beskrivelserne kan desuden benyttes i andre sammenhænge, hvor der er behov for at redegøre for de danske erhvervsuddannelser og arbejdsmarkedsuddannelser, fx i forbindelse med internationale udviklingsaktiviteter og samarbejde mellem europæiske uddannelsesinstitutioner.

Uddannelsesbeviser oversættes og lægges på hjemmesiden efterhånden som dette efterspørges.

Efteruddannelsesudvalg og uddannelsesinstitutioner kan få oversat et eksisterende uddannelsesbevis til en arbejdsmarkedsuddannelse til et engelsk tillæg ved at henvende sig til ministeriets kontor for erhvervsrettet voksenuddannelse med oplysning om arbejdsmarkedsuddannelsens nummer og titel, samt i hvilken sammenhæng det engelske tillæg skal bruges. Oversættelsen foretages af Styrelsen for Universiteter og Internationalisering i Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser.

4.8 Deltagerbetaling

§ 8 a i [Lov om åben uddannelse \(erhvervsrettet voksenuddannelse m.v.\)](#) (uddrag):

”Undervisningsministeren fastsætter efter høring af Rådet for Voksen- og Efteruddannelse regler om deltagerbetaling for deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag fra erhvervsrettet uddannelse optaget i en fælles kompetencebeskrivelse og fastlægger en normpris. Deltagerbetaling består af normprisen og kan yderligere tillægges et beløb efter stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at enkelte eller grupper af uddannelser fritages for deltagerbetaling eller dele heraf.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen kan ved fastlæggelse af deltagerbetaling efter stk. 1 tillægge et beløb som betaling for en særlig tilrettelæggelses- og afholdelsesform ved deltagelse i en af de uddannelser eller et af de enkeltfag, der er nævnt i stk. 1. Det tillagte beløb kan ikke overstige et beløbsloft, som ministeren fastsætter. I annonceringen af udbuddet af en uddannelse eller et enkeltfag med deltagerbetaling, der indeholder et tillæg, skal institutionen specificere, hvad tillægget dækker.”

Arbejdsmarkedsuddannelse gennemføres med et væsentligt element af statsfinansiering, og for at sikre at efterspørgslen er kvalificeret og udtryk for et reelt opkvalificeringsbehov, er der som hovedregel krav om opkrævning af deltagerbetaling.

For kursister, der har en videregående uddannelse, opkræves fuld deltagerbetaling. Ved fuld deltagerbetaling forstås en betaling, der svarer til taxametertilskuddene og den almindelige deltagerbetaling¹¹.

Det er således en tilskudsforudsætning, at uddannelsesinstitutionen opkræver den normpris (deltagerbetaling) for uddannelsen, som er fastsat i finansloven, og at deltagerbetaling er rettidigt indbetalt. Deltagerbetaling betragtes som rettidigt betalt, hvis betalingen er registreret betalt på posthus, i bank, netbank, betalt til skolens kassefunktion eller anden lovlig betalingsformidler senest på datoen for den rettidige frist for revisorattestation af tilskud til aktiviteten for det relevante kvartal.

Der gælder særlige regler for kursister, der modtager visse overførselsindkomster.

Der kan kun indberettes aktivitet, hvor deltagerbetalingen er betalt, jf. Ministeriet for Børn og Undervisnings [IEU-instruks](#).

I Finansloven fastsættes størrelsen på deltagerbetalingen for arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB, herunder fastsættes eventuelle uddannelsesområder, som fritages fra deltagerbetaling. Den finanslovsfastsatte deltagerbetaling kaldes også ”normprisen”.

4.8.1 Tillægspris for særlig tilrettelæggelse

Regler om fastlæggelse af tillæg til normprisen for særlige tilrettelæggelse er fastsat i:

- § 8 a i [lov om åben uddannelse \(erhvervsrettet voksenuddannelse\) m.v.](#)
- § 5 i [bekendtgørelse om deltagerbetaling ved erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.](#)

I henhold til § 8 a, stk. 2 i lov om åben uddannelse kan uddannelsesinstitutionen eventuelt tillægge et beløb til normprisen som betaling for en særlig fordyrende tilrettelæggelses- og afholdelsesform ved deltagelse i en AMU uddannelse eller et enkeltfag i FKB. Tillægget kan ikke overstige et beløbsloft, som ministeren fastsætter på de årlige finanslove. Beløbsloftet fremgår af den til enhver tid gældende bekendtgørelse om deltagerbetaling ved erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.

¹¹ § 8 stk. 4 i Lov om åben uddannelse

Tillægsprisen kan finansiere en særlig, fordyrende afholdelses- eller tilrettelæggelsesform inden for de rammer, der fremgår af lov om åben uddannelse og den til enhver tid gældende bekendtgørelse om deltagerbetaling.

Uddannelserne skal uanset en eventuel tillægspris altid tilrettelægges i overensstemmelse med det godkendte formål. På tilsvarende måde ændrer en tillægspris ikke på kravet om, at uddannelserne skal udbydes åbent.

I annonceringen af udbuddet af en AMU-uddannelse eller et enkeltfag i FKB med deltagerbetaling, der indeholder et tillæg, skal uddannelsesinstitutionen specificere, hvad tillægget dækker. Formålet hermed er at sikre gennemskuelighed med hensyn til beregning af prisen og at give virksomhederne mulighed for at vælge mellem tilbud fra flere uddannelsesinstitutioner samt at vælge uddannelsen gennemført uden den særlige tilrettelæggelsesform, som tillægget dækker.

Lovgiverne har ikke ønsket at udarbejde en ”positivliste”, som angiver de særlige tilrettelæggelses- og afholdelsesformer, der kan opkræves tillægspris for. Det er derfor uddannelsesinstitutionernes opgave at fastlægge et eventuelt tillæg ud over normprisen og inden for loftet, og der er intet til hinder for, at fastlæggelsen sker i tæt dialog og samarbejde med virksomhederne. Det afgørende er, at der er tale om en udgift, der relaterer sig til den særlige tilrettelæggelse og til det godkendte mål med den pågældende uddannelse.

Som eksempler på særlige tilrettelæggelsesformer nævnes i bemærkningerne til lovforslaget ekstraudgifter til lærerens transport fra institution til en virksomhed, hvor undervisningen finder sted som virksomhedsforlagt, hjælp til tolkning, afholdelse af uddannelserne om aftenen, dobbelt lærerdækning og andre ydelser i tilknytning til uddannelsens afholdelse og tilrettelæggelse, som ikke er forudsat i forbindelse med udviklingen af målformuleringen for uddannelsen.

Da tillægsprisen for en særlig tilrettelæggelses- og afholdelsesform retter sig mod den særlige afholdelsesform på et kursus, skal tillægsprisen betales af alle kursister på det hold, der er omfattet af den særlige tilrettelæggelsesform, uanset om de har meldt sig selv eller er tilmeldt af en virksomhed.

For at sikre udbud på normale betalingsvilkår for arbejdsgivere og kursister, der ikke har mulighed for eller ikke ønsker at betale tillægget til normprisen, skal institutionen fortsat tilrettelægge kursusudbud på normale betalingsvilkår. Denne uddannelsesaktivitet skal udgøre uddannelsesinstitutionens hovedaktivitet. En institution kan derfor ikke vælge at gennemføre alle kursusudbud, som særligt tilrettelagte. Børne- og Undervisningsministeren har mulighed for at begrænse en institutions udbud af uddannelse med særlig afholdelses- og tilrettelæggelsesform.

På skolens hjemmeside kan skolen generelt oplyse, hvilke særlige tilrettelæggelsesformer, som skolen kan imødekomme, og hvilket prisniveau der er knyttet til de forskellige elementer i den særlige tilrettelæggelsesform.

Efter § 3 i bekendtgørelsen om deltagerbetaling ved erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse er arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB inden for det pædagogiske område og social- og sundhedsområdet ikke omfattet af deltagerbetaling (normpris), men er omfattet af deltagerbetaling (tillæg) efter bekendtgørelsens § 5. Det betyder, at der er mulighed for, at arbejdsgiverne trods fritagelse for den del af deltagerbetalingen, der udgør normprisen, har adgang til at betale en tillægspris for en særlig tilrettelæggelses- og afholdelsesform efter reglerne herfor.

Ønsker en virksomhed en ekstraordinær forplejning, kan dette ikke omfattes af tillægsprisen. Men virksomheden kan vælge adskilt og særskilt selv at afholde udgiften hertil. Forplejningen skal i givet fald omfatte alle kursisterne på holdet. Institutionen kan forvalte forplejningen på virksomhedens vegne. Virksomheden kan ikke knytte vilkår til et sådant tilskud. Tilskuddet må ikke være betaling for en del af markedsføringen eller gennemførelsen af arbejdsmarkedsuddannelsen.

Det nødvendige undervisningsmateriale og nødvendigt udstyr stilles gratis til rådighed for deltagerne som en del af undervisningen og kan derfor heller ikke omfattes af et tillæg til normprisen. På tilsvarende måde kan vurdering af basale færdigheder, som alle deltagere i AMU-uddannelser og enkeltfag i FKB skal tilbydes, heller ikke omfattes af et tillæg til normprisen.

Udarbejdelse af generelle personlighedsprofiler og gennemførelse af PC-kørekort er ikke en del af AMU, men udgør en IDV-aktivitet. Derfor kan der ikke opkræves tillæg til normprisen for sådanne ydelser.

4.8.2 Tillægspris for hold med færre kursister end det annoncerede minimumsantal

§ 10 b i lov om åben uddannelse:

”Uddannelsesinstitutionen kan aftale med en arbejdsgiver, at denne betaler en tillægspris for, at institutionen gennemfører undervisningen på en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag inden for en fælles kompetencebeskrivelse med færre deltagere end det antal deltagere, der i annonceringen af udbuddet af uddannelsen eller enkeltfaget er angivet som minimum for gennemførelse. Der kan tidligst indgås en sådan aftale 5 dage før første undervisningsdag. Tillægsprisen kan helt eller delvis dække institutionens meromkostninger ved at gennemføre undervisningen med færre deltagere.”

En uddannelsesinstitution kan aftale med en virksomhed, at denne betaler en tillægspris for, at institutionen gennemfører undervisningen på en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag i FKB med færre kursister end det antal kursister, der i annonceringen af udbuddet af uddannelsen eller enkeltfaget er angivet som minimum for gennemførelse.

Betaling af tillægsprisen skal bidrage til, at virksomheden, på trods af at institutionen har modtaget for få tilmeldinger, kan få mulighed for at få medarbejderne på uddannelse på det tidspunkt, der passer arbejdsgiveren bedst. Udgangspunktet for beregning af tillægsprisen er det minimumsantal deltagere for gennemførelse, som institutionen har angivet ved uddannelsernes annoncering. Arbejdsgiveren betaler herefter deltagerbetalingen for sine egne tilmeldte og fremmødte ansatte og derudover en tillægspris, der maksimalt kan svare til takst og deltagerbetaling for de resterende pladser op til det angivne minimumsantal. Har skolen optaget andre på holdet, bliver arbejdsgiverens tillægspris tilsvarende lavere.

Det er stadig et krav, at uddannelserne markedsføres og udbydes åbent efter de almindelige regler herom, og der kan ikke nægtes ansøgere adgang, når der er ledige pladser. Der er derfor ikke mulighed for, at uddannelsesinstitutionerne kan indgå bindende aftale med arbejdsgivere om en tillægspris før tidligst fem dage inden uddannelsens start. Hvis nye deltagere umiddelbart inden uddannelsens start vil have plads på et hold, hvor en virksomhed allerede har aftalt at betale for uopfyldte pladser, skal disse deltagere have adgang uanset aftalen.

4.8.3 Afmeldegebyr

Bestyrelsen for en uddannelsesinstitution kan i henhold til § 10 a i lov om åben uddannelse beslutte, at der skal ske betaling for udeblivelse eller framelding senere end en uge før første undervisningsdag. Vilkårene kan kun gælde for virksomheders og selvstændigt erhvervsdrivendes tilmelding af kursister. Vilkårene skal i så fald gælde for alle virksomheder og hele uddannelsesinstitutionens AMU-udbud.

4.9 Indtægtsdækket virksomhed

Regler om indtægtsdækket virksomhed er samlet i [Vejledning om indtægtsdækket virksomhed](#), som kan findes på ministeriets hjemmeside uvm.dk.

Uddannelsesinstitutionerne kan afholde forskellige aktiviteter som indtægtsdækket virksomhed ved siden af den tilskudsberettigede aktivitet. Rammerne for IDV-aktiviteter fremgår af ovennævnte vejledning.

Det fremgår bl.a. af vejledningen, at

- aftagerne ikke må være forpligtet til at aftage de pågældende varer eller tjenesteydelser,
- institutionen skal kunne adskille den produktion af varer eller tjenesteydelser, der søges udført med indtægtsdækning, fra institutionens almindelige virksomhed,
- de indtægtsdækkede aktivitetsområder skal være naturlige udløbere af institutionens almindelige virksomhed.

Hvad særligt angår jobcentrenes køb af uddannelser fremgår det af vejledningen, at

- Takstfastsatte uddannelser skal afregnes til den gældende takst i henhold til de på finansloven fastsatte takster. Der ikke kan beregnes en fortjeneste på dette salg. Salg af disse uddannelser er ikke IDV.
- Individuelt tilpassede uddannelser kan tillægges en fortjeneste.

For arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag tilkøbet en FKB gælder, at de skal markedsføres på en sådan måde, at det for virksomheder og deltagere er åbenbart, at man kan deltage i tilskudsberettiget arbejdsmarkedsuddannelse og/eller et enkeltfag tilkøbet en FKB uden forudsætning om tilkøb af andre ydelser, som ikke er tilskudsberettigede.

Arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag tilkøbet FKB skal derfor markedsføres særskilt og adskilt fra produkter eller ydelser, der sælges som indtægtsdækket virksomhed. Til produkter og ydelser hører såvel anden uddannelse som uddannelsesplanlægning for virksomhederne, særlige tests, betaling af leje mv. Prisen for hvert enkelt element skal fremgå tydeligt, ligesom det skal fremgå, hvilke elementer der kan ydes VEU-godtgørelse til.

Arbejdsmarkedsuddannelser/enkeltfag tilkøbet FKB og IDV kan afholdes i forlængelse af hinanden, når hver del gennemføres selvstændigt. AMU-uddannelser/enkeltfag i FKB skal fremstå med en klar identitet og afgrænset fra IDV-aktivitet, f.eks. således at arbejdsmarkedsuddannelsen afholdes om dagen og IDV-aktiviteten om aftenen. Forløbet skal tilrettelægges således, at de enkelte AMU-uddannelser/enkeltfag i FKB gennemføres, bedømmes og kvalitetssikres i overensstemmelse med gældende regler. Virksomheder og deltagere skal have mulighed for at fravælge den del af forløbet, der er indtægtsdækket virksomhed. Prisen for hvert enkelt element skal fremgå tydeligt af fakturaen.

Uddannelsesplanlægning kan kun tilbydes som et IDV-produkt adskilt fra de tilskudsberettigede AMU-uddannelser eller enkeltfag i FKB og må ikke være en forudsætning for institutionens optag eller visitation af kursister til AMU. Salg af uddannelsesplanlægning kan således alene ske uafhængigt af markedsføring og gennemførelse af de tilskudsberettigede uddannelsesaktiviteter.

Det nødvendige undervisningsmateriale stilles gratis til rådighed for deltagerne som en del af AMU-undervisningen. Uafhængigt af markedsføringen og afviklingen af de tilskudsberettigede uddannelser kan der ske salg af særligt undervisningsmateriale, som deltagerne gerne vil beholde efter uddannelsen. Undervisningsmateriale, som efteruddannelsesudvalgene har udviklet med offentligt tilskud, og som UVM har stillet gratis til rådighed for alle på www.emu.dk, kan dog ikke gøres til genstand for salg.

Der kan ikke udstedes AMU-uddannelsesbevis for en IDV-aktivitet, og der udstedes derfor fx ikke AMU-uddannelsesbevis for individuelt tilpassede uddannelser, som jobcentrene køber. Kurser for ledige, som købes af et jobcenter og afregnes til den gældende takst, og som gennemføres i henhold til den godkendte målbeskrivelse og godkendt varighed, er ikke IDV, og der kan udstedes AMU-uddannelsesbevis eller bevis for enkeltfag.

Personer, der har fast bopæl eller reel og faktisk beskæftigelse på Færøerne eller i Grønland, har adgang til AMU, mod at betale fuld deltagerbetaling dvs. takst inkl. moms, normpris og evt. tillæg til normprisen. Disse uddannelser betragtes ikke som IDV, og der kan udstedes uddannelsesbevis efter reglerne

Ydelser, der ligger uden for AMU's formål, f.eks. generelle personlighedsprofiler og PC-kørekort, kan ikke udgøre en særlig tilrettelæggelses- eller afholdelsesform. Sådanne ydelser gennemføres som indtægtsdækket virksomhed (IDV). Institutionen kan endvidere gennemføre uddannelsesaktiviteter som ikke kan indeholdes i AMU-rammen som IDV.

4.10 Kvalitetssikring af undervisningen

Regler om kvalitetssikring er fastsat i:

- § 28-29 i [lov om arbejdsmarkedsuddannelser](#).
- § 17-19 i [bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser](#)

Arbejdsmarkedsuddannelser tilrettelægges af den enkelte uddannelsesinstitution inden for frie rammer, men det er et krav, at uddannelsesinstitutioner og efteruddannelsesudvalg arbejder systematisk og synligt med sikring af kvaliteten. Derudover har Ministeriet for Børn og Undervisning fastsat nogle minimumskrav i forbindelse med kvalitetssikringen.

4.10.1 Afsæt i en fælles definition af god kvalitet

Ministeriet for Børn og Undervisning, repræsentanter for efteruddannelsesudvalg og uddannelsesinstitutioner har i fællesskab fastlagt, at arbejdet med kvalitet i arbejdsmarkedsuddannelserne skal tage udgangspunkt i en fælles, konkret definition på, hvad god kvalitet er. For arbejdsmarkedsuddannelserne er god kvalitet i uddannelsesindsatsen defineret ved, at følgende to målsætninger bliver opfyldt samtidig:

- Deltagerne opnår de kompetencer, der er hensigten med den arbejdsmarkedsuddannelse, de deltager i.
- De kompetencer, deltagerne opnår, er relevante for deltagerne selv, virksomhederne og arbejdsmarkedet.

4.10.2 Guidelines og gode råd til overholdelse af regelsættet

For at understøtte uddannelsesinstitutionernes arbejde med at sikre kvaliteten og overholdelse af regelsættet i forbindelse med udbud af arbejdsmarkedsuddannelser har Ministeriet for Børn og Undervisning i samarbejde med skoleforeningerne taget initiativ til udarbejdelsen af publikationen ”Guidelines og gode råd til overholdelse af regelsættet for AMU”. Publikationen omfatter skabeloner til tjeklister, der kan implementeres i den enkelte uddannelsesinstitutionens kvalitetssystem. Der er dels tjeklister til generelle aktiviteter i relation til uddannelsesinstitutionens godkendelse, dels til konkrete aktiviteter relateret til det enkelte hold.

4.10.3 Systematisk arbejde med kvalitet

Kvalitetsarbejdet i AMU tager udgangspunkt i kvalitetscirklen, som er EU’s anbefalede model for arbejdet med kvalitet i erhvervsrettet uddannelse og efteruddannelse. Det er Ministeriet for Børn og Undervisnings krav, at uddannelsesinstitutioner og efteruddannelsesudvalg etablerer arbejdsgange, der sikrer, at der arbejdes systematisk med kvalitet i alle led af uddannelsesindsatsen ud fra principperne i kvalitetscirklen.

4.10.4 Kvalitetsudvikling og -opfølgning ved brug af VisKvalitet

Evalueringsredskabet [VisKvalitet](#) skal anvendes af uddannelsesinstitutioner og efteruddannelsesudvalg til dokumentation og udvikling af uddannelsernes kvalitet og relevans til brug for videre opfølgning. Ministeriet for Børn og Undervisning benytter VisKvalitet i forbindelse med dialog med uddannelsesinstitutioner om kvalitetssikring og udvikling af uddannelsesindsatsen samt ved tilsyn med området (jf. § 17 i [bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003](#) om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser).

Samtlige AMU-kursister samt et repræsentativt udvalg af virksomheder skal tilbydes at evaluere den gennemførte AMU-uddannelse i VisKvalitet. Kursistevalueringerne omfatter blandt andet tilfredshedsmålinger med kursets faglige niveau, opfyldelse af kursets formål, egen indsats, undervisningens tilrettelæggelse og kursusindholdets anvendelse på arbejdet fremover. Det er afgørende, at der nøje følges op på, hvordan kursisterne oplever kursernes kvalitet, og det forventes, at systemet bruges til løbende ledelsesinformation og kvalitetsovervågning hos den godkendte institution, ligesom den godkendte institution er forpligtet til at synliggøre resultaterne fra VisKvalitet på institutionens hjemmeside.

Efteruddannelsesudvalgene skal løbende følge med i kursisternes og deres virksomheders tilbagemelding om den oplevede kvalitet.

4.11 Aktivitets- og tilskudsindberetning til Ministeriet for Børn og Undervisning

Regler om aktivitets- og tilskudsindberetning er fastsat i:

- § 19-20 i [lov om arbejdsmarkedsuddannelser](#).
- § 6 i [lov om åben uddannelse](#)
- § 19 i [bekendtgørelse om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

Ministeriet for Børn og Undervisning udbetaler kun tilskud for gennemført aktivitet til den uddannelsesinstitution, der er godkendt til udbud. Derfor skal afregning af eventuelle udlægninger og udliciteringer sker ved intern afregning mellem de involverede parter. Dette er et element i, at ansvaret for udbuddet påhviler den institution, som har godkendelsen¹².

Tilskudsindberetning af arbejdsmarkedsuddannelse forudsætter revisionspåtegning, og retningslinjerne herfor fremgår af [IEU-instruksen](#). Indberetningerne danner grundlag for udbetaling af taxametertilskud til uddannelsesinstitutionerne, og indberetningerne overføres til forskellige databaser i EASY, som danner grundlag for indberetninger til Danmarks statistik.

¹² Af tekniske grunde gælder denne løsning dog alene uddannelsesinstitutioner, som bruger EASY.

5. Vilkår for kursister og virksomheder

I tilknytning til afholdelse af arbejdsmarkedsuddannelser er der mulighed for, at personer kan få forskellige former for subsidier, der øger incitamentet til voksen- og efteruddannelse.

5.1 VEU-godtgørelse

Personer, der opfylder alle de følgende betingelser, er berettiget til VEU-godtgørelse, når de har tab af indtægt ved deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelse og enkeltfag, der indgår i en fælles kompetencebeskrivelse:

- Deltageren skal være lønmodtager eller selvstændig erhvervsdrivende. Det er status på tidspunktet for kursets begyndelse, der er afgørende for, om personen betragtes som værende i arbejde.
- Deltageren skal enten være ufaglært eller faglært eller have en højere uddannelse, som er mindst fem år gammel og ikke har været brugt de seneste fem år.
- Deltageren skal have tilknytning til Danmark. Det betyder, at personen skal være ansat hos en arbejdsgiver, der er underlagt dansk lovgivning. For så vidt angår en selvstændig erhvervsdrivende skal virksomheden være underlagt dansk lovgivning.
- Deltageren skal have forladt folkeskolen og opfylde adgangsbetingelserne til den uddannelse, der søges VEU-godtgørelse til.

Godtgørelsen kan udbetales til arbejdsgiveren, hvis denne udbetaler løn under uddannelsen.

Reglerne for VEU- godtgørelse og befordringsgodtgørelse administreres af A-kasserne for de forsikrede deltagere og af Kvalitets- Tilsynsstyrelsen for de ikke-forsikrede deltagere.

På www.veug.dk kan man finde yderligere information om VEU-godtgørelse. De nærmere bestemmelser vedrørende beskæftigelse, indtægtstab, hidtidigt uddannelsesniveau, uddannelser der berettiger til VEU-godtgørelse etc. fremgår af lov nr. 639 af 14. juni 2009 med senere ændringer (godtgørelsesloven) og bekendtgørelse nr. 725 af 28. juni 2012 om godtgørelse og tilskud til befordring ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse (godtgørelsesbekendtgørelsen). Der findes desuden en vejledning om godtgørelse og tilskud til befordring, og den har nr. 9434 og er af 12.09.2012.

5.1.1 Uddannelsesstedets ansvar vedrørende fejludbetalt VEU-godtgørelse

Hvis der uberettiget er udbetalt VEU-godtgørelse, fordi reglerne om uddannelsesaktiviteten, herunder tilskudsbetingelserne, ikke er overholdt, og udbetalingen skyldes, at en uddannelsesinstitution har afgivet urigtige eller mangelfulde oplysninger om uddannelsesaktiviteten, kan der på det nævnte grundlag rejses erstatningskrav mod institutionen. De urigtige eller mangelfulde oplysninger angående overholdelsen af reglerne kan angå uddannelsesaktivitetens udbud, faglige indhold, tilrettelæggelse og øvrige forhold vedrørende aktiviteten.

Da uddannelsesinstitutionerne må anses for at være professionelle aktører, påhviler der institutionerne et skærpet ansvar for opfyldelse af gældende bestemmelser. En uddannelsesinstitution, der er ansvarlig for en uddannelsesaktivitets indhold og forløb, vil som alt overvejende hovedregel ikke kunne hævde, at

den har været i en undskyldelig vildfarelse om de faktiske forhold vedrørende uddannelsens forløb og indhold. Det betyder også, at uddannelsesinstitutionen i næsten ingen tilfælde berettiget vil kunne angive, at den har befundet sig i en undskyldelig – og dermed ansvarsfritagende – vildfarelse om forståelse af regler, der normerer uddannelsesaktivitetens indhold og forløb, og som er afgørende for, om der kan opnås støtte – heller ikke i de tilfælde, hvor retsreglerne er komplicerede.

Det er uden betydning for vurdering af ansvarsgrundlaget og dermed for erstatningskravet, om uddannelsesinstitutionen selv afholder uddannelsesaktiviteten, herunder om undervisningen foregår på institutionen eller hos en arbejdsgiver, eller om uddannelsesaktiviteten er udliciteret til en privat udbyder. Uddannelsesinstitutionen er under alle omstændigheder ansvarlig for, at gældende bestemmelser overholdes og for oplysninger herom.

Ministeriet for Børn og Undervisning vil i hvert enkelt tilfælde af konstateret uberettiget udbetaling af VEU-godtgørelse foretage en vurdering af, hvor alvorlig uddannelsesinstitutionens tilsidesættelse af gældende regler er set i forhold til det erstatningskrav, der kan rejses mod uddannelsesinstitutionen.

Uddannelsesinstitutionen vil blive hørt om erstatningskravet. Erstatningskravet kan modregnes i institutionernes løbende tilskud.

5.2. Tilskud til befordring

For deltagere i dels arbejdsmarkedsuddannelser, dels enkeltfag, der er optaget i en fælles kompetencebeskrivelse, gælder der samme betingelser for retten til tilskud til befordring som for retten til VEU-godtgørelse. Der kan imidlertid ikke opnås tilskud til befordring, hvis undervisningen er virksomhedsforlagt.

Ved transport mellem bopæl og uddannelsessted kan deltageren få befordringstilskud for den del, der ligger ud over 24 kilometer, dog højst for 576 km pr. dag. Hvis deltageren er indkvarteret under uddannelsen, har deltageren ret til tilskud til befordring ved uddannelsens begyndelse og afslutning, på søgnehelldage og i weekender. Tilskuddet ydes for afstanden mellem deltagerens bopæl og undervisningsstedet, dog højst for 400 km. pr. rejse.

Hvis det samlede befordringstilskud er under 34 kroner, udbetales det ikke. Der kan dog godt blive udbetalt mindre end 34 kroner i den enkelte udbetaling, så længe det samlede tilskud for hele perioden med uddannelse er mindst 34 kroner. Mindstebeløbet reguleres hvert år den første mandag i juli måned.

Reglerne om befordringstilskud findes i godtgørelsesloven og godtgørelsesbekendtgørelsen, jf. ovenfor under punkt 5.1.

5.2.1. Uddannelsesstedets ansvar vedrørende fejludbetalte befordringstilskud

Der henvises til punkt. 5.1.1.

5.3. Tilskud til kost og logi

Deltagere i dels arbejdsmarkedsuddannelser, dels enkeltfag, der er optaget i en fælles kompetencebeskrivelse, kan under visse nærmere betingelser opnå tilskud til udgifter til kost og logi, når de mellem kursusdage har overnattet uden for deres bolig.

Persongruppen er afgrænset til de deltagere, som opfylder betingelserne for tilskud til befordring, har mere end 120 km i transport mellem bopæl og det sted, hvor undervisningen foregår, og retur og ikke har taget mod et tilbud om indkvartering fra uddannelsesstedet.

Tilskuddet beregnes samlet for kost og logi, det har karakter af refusion af dokumenterede, afholdte udgifter, og det beløber sig til op til 450 kr. pr. overnatning. Der gælder en ansøgningsfrist på 4 uger fra uddannelsens sidste dag.

Bekendtgørelse nr. 1258 af 11. november 2010 indeholder nærmere regler om, hvad der betragtes som deltagerens bolig ved beregning af afstanden, om hvilke overnatninger der – afhængigt af hvilke dage der er undervist – kan udløse tilskuddet, og om dispensation fra blandt andet afstandskravet. Reglerne administreres af uddannelsesstedet, hvis afslag kan indbringes for Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg.

Det er en betingelse for adgangen til at modtage tilskud til kost og logi, at deltageren opfylder betingelserne for tilskud til befordring.

5.3.1. Uddannelsesstedets ansvar vedrørende fejludbetalte tilskud til kost og logi

I tilfælde, hvor der er udbetalt tilskud til kost og logi med urette, har arbejdsløsheds-kassen eller uddannelsesstedet ikke krav på refusion fra statskassen, og udbetalte refusionsbeløb skal tilbagebetales, medmindre den fejlagtige udbetaling skyldes deltagerens svigagtige forhold.

I de sidstnævnte tilfælde, dvs. hvis modtageren har givet urigtige oplysninger, har fortiet oplysninger af betydning for retten til tilskud eller i øvrigt indså eller burde have indset, at modtagelsen var uberettiget, skal den pågældende tilbagebetale tilskuddet. Skyldes fejlagtig udbetaling urigtige eller mangelfulde oplysninger fra en arbejdsløshedskasse, kan Ministeriet for Børn og Undervisning bestemme, at den skal hæfte for fejludbetalingen.